Villreinnemnda for Setesdalområdet

Våmur-Roan, Setesdal Austhei og Setesdal-Ryfylke villreinområder

Møtebok

Villreinnemda for Setesdalområdet

Bykle hotell

18. oktober: Arbeidsutval: 12.30 – 14.00 (1.5 t)
Nemnda: 15.00-20.00 (5 t)

19. oktober: Nemnda: 08.30-12.00 (3.5 t)

Faste medlemmar tilstades:

Tommy Vatslid	Nestleiar	Bykle	
Guro Libjå		Fyresdal	
Torbjørn Fjermestad	Arbeidsutval	Gjesdal	
Lill Synnøve Laugaland	Arbeidsutval	Hjelmeland	
Mona Riis	Arbeidsutval	Kviteseid	
Bertin Bjåen		Vinje	18.okt
Per Øyvind Grimsby		Sirdal	
Margit Smeland	Leiar	Åmli	

Faste medlemmar ikkje tilstades::

Anne Tove Sandal Teigenes		Odda
Kai Larsen		Bygland
Knut Hagen		Valle
Klara Holmestad Nerheim		Suldal
Janne Nøkland Haddeland		Hægebostad
Knut Oddvar Nes		Nissedal
Sven Terje Orthe		Kvinesdal
NN (ikkje oppnevnt)		Forsand
Ann Margit Urbø		Tokke
Jan Arild Bjørndal		Åseral

Varamedlemmer:

Anita Haugen	For Per Øyvind Grimsby	Sirdal	
Knut Kristian Vadder	For Ann Margit Urbø	Tokke	
Marit Taksdal	For Kai Larsen	Bygland	
Tor Arne Eiken	Janne Nøkland Haddeland	Hægebostad	19.okt
Olav Tveita	For Anne T. Sandal Teigenes	Odda	
Kari Røynlid	For Jan Arild Bjørndal	Åseral	

Frå administrasjon:

Jarle Lunde, sekretær
Tor Punsvik, Fylkesmannen i Agder

Program

Tysdag 18. oktober

12.30 Møte i arbeidsutvalet
14.00 Lunsj
15.00 Bjørg Hellem, Vest-Agder fylkeskommune**:**
- Kommunalt planarbeid og status for Heiplanen og kommuneplanane

16.00 Alf Odden, verneområdeforvaltar SVR:
- Kraftrevisjon, kan det bli positivt for villreinen?

17.00 Tor Pundsvik, Fylkesmannen i Agder
- Status for økonomien i nemnda
- Skrantesjuka, CWD

17.30 Nytt frå villreinlaga og SNO
18.00 Møte i nemda, sjå sakliste
20.00 Middag for villreinnemnda og inviterte gjester

Onsdag 19. oktober

08.30 Knut Erik Paulsen, Valle Kommune
Villrein og Valle kommune: Status i kommuneplanarbeidet med vekt på utviklinga ved Bjørnevatn
09.00 Tor Pundsvik, Fylkesmannen i Agder (i staden for Lena Romtveit som melde frafall)
- Om Bjørnevatn, eit fokusområde

10.00 Befaring til Bjørnevatn
12.30 ***Felles lunsj***

Sakliste

Sak 21/16:	Uttale: Søknad om overføring av Vestre Melraktjødn til Heimre Flogvatn, Sirdal kommune
Sak 22/16:	Referatsaker / Eventuelt

Sand 21.10.16

Jarle Lunde
Sekretær

Villreinnemnda for Setesdalområdet

Våmur-Roan, Setesdal Austhei og Setesdal-Ryfylke villreinområder

Sak 21/16

Uttale: Søknad om overføring av Vestre Melraktjødn til Heimre Flogvatn, Sirdal kommune

Utval	Møtedato	Sakshandsamar:
Arbeidsutvalet i Villreinnemda	18.10.16	Jarle Lunde
Villreinnemda i Setesdalområdet	18.10.16	Jarle lunde

Bakgrunnsdokumentasjon

- Konsesjonssøknad med vedlegg, høyringsuttalar

Bakgrunn

Sira-Kvina kraftselskap søker om løyve til å overføre vatn frå Vestre Melraktjødn til Heimre Flogvatn i Sirdal kommune for å nytta vatnet i Kvinen og Solhom kraftverk. Overføringa vil auke produksjonen av regulerbar kraft i desse kraftstasjonane med til saman 7,7 GWh.

NVE la søknaden ut på høyring med frist den 30.01.16. Villreinnemda fikk ikkje saka på høyring, noko NVE oppdaga når me blei invitert på synfaring 9.september. Anita Haugen representerte nemnda på synfaringa og me har fått utsett høyringsfrist.

Vatnet skal etter planen overførast i eit inntak i Vestre Melraktjødn til Heimre Flogvatn via en ca. 800 meter lang tunnel og 20 meter nedgravd røyr under Brokke-Suleskardvegen. Det er ikkje planar om bygging av nye kraftverk eller nye reguleringar i samband med denne utbygginga.

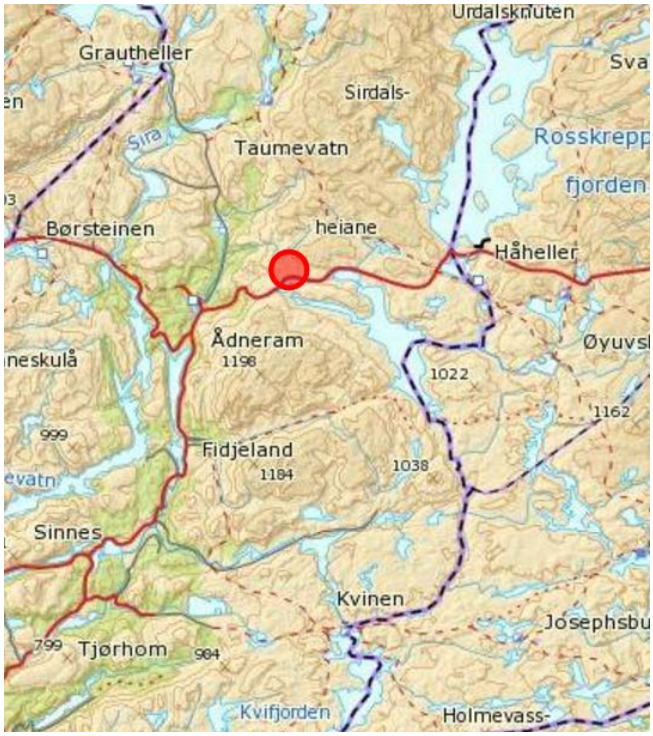

Tiltaksområde

Stad for demning i enden av Vestre Melraktjødn. Foto: Anita Haugen

Stad for tunnelinntak, Vestre Melraktjødn. Foto: Anita Haugen

Påhuggstad, Heime Flogvatn. Foto: Anita Haugen

Statskog sitt forslag til stad for bruk av tunnelmasse, som utjamning av vegskråning og bruk som trekkveg. Foto: Anita Haugen

Vurdering

Villreinnemnda uttalar seg i forhold til villreininteresser. Jfr § 21 i Forskrift om forvaltning av hjortevilt skal nemnda arbeida for ei langsiktig berekraftig forvaltning av villreinen og villreinen sine leveområde.

Internasjonalt ansvar

Villrein er ein ansvarsart for Norge. Gjennom Bern-konvensjonen har me teke på oss ei plikt til å ta vare på villreinen. I dag utgjer villreinen i Norge siste rest av denne arten i Europa, og stammen i Setesdal Vesthei, Ryfylkeheiane og Setesdal Austhei er den sørlegaste førekomsten. Den generelle samfunnsutviklinga har ført til ein aukande fragmentering av villreinen sine leveområde, ikkje minst i dei nemnde områda.

Tiltaket, landskapsvernområde og Heiplanen
Området grenser opp mot Setesdal Vesthei Ryfylkeheiane landskapsvernområde.

I 2013 blei regional plan for Setesdal Vesthei, Ryfylkeheiane og Setesdal Austhei (Heiplanen) godkjent der omsynet til villreinen står sentralt. Utbyggingsområdet ligg innafor grensene som er sett for nasjonalt villreinområde (NVO). I denne omsynssona skal *«skal villreinens interesser tillegges stor vekt i all arealforvaltning og saksbehandling»*.

Villreinen i området
Setesdal Vesthei er frå naturen si side eit marginalt villreinområde med særleg avgrensa tilgang til vinterbeite. Eit anna særpreg er ei rekkje tyngre naturinngrep som har bidrege til ei vesentleg fragmentering av området.

Området blir nytta til beite i ulikt omfang. I periodar med liten bestand, nyttast området i liten grad, noe som har vore ein tendens dei seinare år. Det pågår for tida eit nytt femårig villreinprosjekt i Setesdal-Ryfylke der eit overordna mål er å auke villreinen sin bruk av villreinområda.

Jamfør konsekvensanalysen blir området i hovudsak nytta til vinterbeite. Data frå GPS-prosjektet viser at bukkar også nyttar området vår og sommar.

Mellom Melraktjødnane, og sør for Vestre Melraktjødn, går det eit villreintrekk frå landskapsvernområdet sørvestover til vestsida av Heimre Flogvatn. Herfrå går trekket vidare sørover i retning Hilleknuten. Dette trekket er registrert i Miljødirektoratet sin naturbase, men er ikkje rekna som hensynssone for trekk i Heiplanen. Det er likevel viktig å ta hensyn til potensielle trekkruter for villreinen.

Trekkvei for rein i prosjektområdet (brun strek). Rød strek viser den planlagte overføringa. Frå søknaden.

Konsekvensar
Ulike typar inngrep og forstyrringar gjer villreinen sine leveområde stadig mindre og meir oppdelt. Eit inngrep kan isolert sett virke skånsamt og lite, men totaliteten med ein bit for bit utbygging kan vere stor.

I Heiplanen sine retningslinjene for Nasjonalt villreinområde heiter det om temaet kraft:

Nye eller utvidelse av eksisterende kraftanlegg eller kraftlinjer bør unngås. Unntak kan gjøres for tiltak som ikke innebærer vesentlig negativ betydning for villreinen. Disse vurderingene forutsettes avklart gjennom konsekvensutredninger etter relevant lovverk.

Overføringa vil medføre arealbeslag ved at det blir bygd ein sperredam i utløpet av Vestre Melraktjødn (nordre del), ein inntakskonstruksjon i utløpet (søndre del) og ca. 40 m nedgravd vassveg som skal gå frå utløpet av tunnelen, under Suleskardveien og ut i Heimre Flogvatn.

Inngrep og driftsfase: Villreinen reagerer generelt lite på faste installasjonar. Då vatnet ikkje blir regulert vil Vestre Melraktjødn i framtida bli islagt som i dag. Totalt sett har inngrepa i seg sjølv, slik sekretæren ser det, eit lågt konfliktpotensial.

Då det ikkje vil bli lagt noko veg i samband med utbygginga vil det ikkje bli auka ferdsel i området som kan påverke villreinen. Tiltaket vil innebere eit minimalt tilsyn.

Anleggsfase: Anleggarbeidet blir omtalt slik i Sveco sin rapport om «Konsekvenser for biologisk mangfold» (s.19):
«Anleggsarbeidet med tilhørende støy og menneskelig nærvær kan føre til stor negativ påvirkning for rein i anleggsfasen. Det er grunn til å tro at det vil bli anleggsarbeidet i området rundt Melraktjødnene som vil gi størst negativ påvirkning dersom rein oppholder seg i området. Det forutsettes at anleggsarbeidet ved Melraktjødnene blir lagt til sommerhalvåret da dyra er mindre sårbare i denne perioden, samt at det er mindre sannsynlig at de oppholder seg i dette området på sommeren».
Sekretæren støtter denne vurderinga.

Slik sekretæren ser det vil overføringa ikkje gi ei vesentleg negativ påverknad på villreinen etter at anleggsfasen er avslutta.

Kompenserande tiltak
Tiltaket er eit utvidingsprosjekt og det er naturleg å sjå det i samanheng med den pågåande revisjonssaka for Sira-Kvina. I samband med overføring av Melrakfeltet over Brokke-Suleskarvegen finn sekretæren det naturleg og trekke fram kompenserande tiltak som er foreslått av fleire partar i revisjonshøyringa, og som gjeld utbetring av vegen for å kunne gjere det lettare for villreinen å passere under trekket. Dette gjeld på fleire strekningar på fjellovergongen, mellom anna nær tiltaksområde.

Vegbanen i seg sjølv kan utgjere ei barriere, men dei mange strekningane med autovern og/eller bratte vegskjeringar utgjer eit ennå sterkare hinder. Fjerning av autovern der dette er mogleg (eller byte med stabbestein) vil kunne betre forholda for villreinen. Det vil og utfylling og utjamning av vegskjeringar som er så bratte at villreinen ikkje vil krysse.

Ein bør greie ut kor ein best kan gjere slike tiltak. I samband med tunnelboring i det aktuelle prosjekt bør ein kunne nytte tunnelmassane til utjamning av vegskjeringar. På synfaring 29.september blei det av Statskog foreslått ein konkret stad for utjamning.

Forslag til uttale

Villreinnemda meinar ei overføringa ikkje vil gi ei vesentleg negativ påverknad på villreinen etter at anleggsfasen er avslutta. I utbyggingsperioden forutsetter villreinnemda at arbeidet blir gjennomført i sommarhalvåret slik at ein unngår å uroe dyra unødig om vinteren når dyra er mest sårbare.

Det er naturleg å sjå på overføringa av Melrakfeltet i samband med revisjonsaka for Sira-Kvina. Eit kompenserande tiltak for villreinen som er foreslått av fleire partar, og som er nærliggande å trekka fram i samband med aktuell overføring, er utbetring av fleire strekningar på Brokke-Suleskarvegen slik at den utgjer ein mindre barriere for villrein under trekket. Ein bør greie ut kor ein best kan gjere slike tiltak.
Bruk av tunnelmassar frå utbygginga bør kunne nyttast til eit slikt tiltak.

Villreinnemda syner elles til saksutgreiinga.

Saksprotokoll, arbeidsutvalet i villreinnemda

Det blei lagt fram endringsforslag som blei samrøystes vedteke.

Framlegg til uttale

Inngrep og forstyrringar har gjort villreinen sitt leveområde stadig mindre og meir oppdelt. Dette gjeld ikkje minst i Setesdal Ryfylke. Ein må unngå at ein bygger ned villreinen sitt leveområde bit for bit.

Overføringa av Vestre Melraktjødn vil vere eit nytt inngrep i villreinområde. Villreinnemda meinar likevel at overføringa ikkje vil gi ei vesentleg negativ påverknad på villreinen etter at anleggsfasen er avslutta. I utbyggingsperioden forutsetter villreinnemda at arbeidet blir gjennomført i sommarhalvåret slik at ein unngår å uroe dyra unødig om vinteren når dyra er mest sårbare.

Eit kompenserande tiltak for villreinen som er nærliggande å trekka fram i samband med aktuell overføring, er utbetring av fleire strekningar på Brokke-Suleskarvegen slik at den utgjer ein mindre barriere for villrein under trekket. Ein bør greie ut kor ein best kan gjere slike tiltak. Bruk av tunnelmassar frå utbygginga bør kunne nyttast til eit slikt tiltak.

Saksprotokoll, Villreinnemda for Setesdalområdet

Per Øyvind Grimsby (Sirdal) var inhabil og fråtredde under behandlinga. Anita Haugen var innkalla som vararepresentant.

Framlegg til uttale blei samrøystes vedteke.

Uttale

Inngrep og forstyrringar har gjort villreinen sitt leveområde stadig mindre og meir oppdelt. Dette gjeld ikkje minst i Setesdal Ryfylke. Ein må unngå at ein bygger ned villreinen sitt leveområde bit for bit.

Overføringa av Vestre Melraktjødn vil vere eit nytt inngrep i villreinområde. Villreinnemda meinar likevel at overføringa ikkje vil gi ei vesentleg negativ påverknad på villreinen etter at anleggsfasen er avslutta. I utbyggingsperioden forutsetter villreinnemda at arbeidet blir gjennomført i sommarhalvåret slik at ein unngår å uroe dyra unødig om vinteren når dyra er mest sårbare.

Eit kompenserande tiltak for villreinen som er nærliggande å trekka fram i samband med aktuell overføring, er utbetring av fleire strekningar på Brokke-Suleskarvegen slik at den utgjer ein mindre barriere for villrein under trekket. Ein bør greie ut kor ein best kan gjere slike tiltak. Bruk av tunnelmassar frå utbygginga bør kunne nyttast til eit slikt tiltak.

Villreinnemnda for Setesdalområdet

Våmur-Roan, Setesdal Austhei og Setesdal-Ryfylke villreinområder

Sak 22/16

Referatsaker / Eventuelt

Utval	Møtedato	Sakshandsamar:
Villreinnemda for Setesdalområdet	18.10.16	Jarle Lunde

1. Status for saker sidan vårmøte i april

Jarle Lunde gjennomgikk pågåande og nyleg avslutta saker i nemnda, deriblant uttalar gitt av arbeidsutvalet (jf. delegasjonsregelementet). Ingen vesentlege merknader frå nemnda.

2. Pålagt utredning av tiltak for å styrke Frafjordheiane som villreinland?

Tor Pundsvik orienterte om at Fylkesmannen av NVE er gitt anledning til å supplera revisjonshøyringa for Sira-Kvina med nye tema/krav innan utgangen av veke 42. Fylkesmannen vurderer å spille inn eit krav om å få utreda tiltak for å styrke Frafjordheiane som leveområde for villrein. Kan det til døme vere eit aktuelt tiltak med flytting/utsetting av GPS-instrumentert villrein i område?
Villreinnemda støtta forslaget til krav om utgreiing.

3. Informasjon frå villreinlaga

Jarle Lunde refererte frå avskytinga i Våmur Roan: Avskytinga på 60 dyr er om lag som planlagt med ein fellingsprosent på 75 %, litt mindre enn i fjor. Felling av bukk, simle/ungdyr og kalv fordela seg som planlagt, og gjennomsnittsvektene har gått opp på ungdyr og spesielt kalv.

For Setesdal Ryfylke og Setesdal Austhei er det for tidleg å leggje fram statistikk for 2016.

Svein Ekre, leiar i Setesdal Austhei villreinlag, orienterte om bestanden på Austheia. Under vinterteljing i 2012 blei det registrert 2094 villrein, i 2015 var talet 716. Det var og lite dyr å sjå under kalveteljinga 2015. At det har trekt dyr over til Hardangervidda og Setesdal Ryfylke synes ganske klart.

Villreinnemda oppfordra til ny vinterteljing i Setesdal Austhei vinteren 2017. Denne bør skje samstundes med vinterteljing i Setesdal Ryfylke. Villreinnemda vil prioritere å støtte dette økonomisk.

4. Tema Bjørnevatn

Dag 2 var sett opp til orientering og befaring omkring problematikken rundt Bjørnevatn. Villreinen har ein tydeleg årstidmigrasjon mellom vinter og sommarområda vest for Bjørnevatn. Ut i frå tilgjengelege data vert område rekna for å vere ved ei kritisk grense for kva som tålast av utbygging.

Reguleringsplan for 115 hytter er godkjent, men utbygging av nye hytter går tregt. Frå før er det ca 350 hytter i området og kommuneplanen legg opp til 150 nye ved Bjørnevatn og 30 ved Bakkebu (lenger sør).
NVE har nyleg avslått eit kraftverk som var planlagt i område.
Arbeidsutvalet jobbar vidare med saka (strategi/plan for vidare arbeid).

Villreinnemnda for Setesdalområdet

Våmur-Roan, Setesdal Austhei og Setesdal-Ryfylke villreinområder

Arealsaker i nemnda - status

Bykle - 18.10.16 - Jarle Lunde

§ 21 OM VILLREINNEMNDENE

- Villrein i alle villreinområder med areal i to eller flere kommuner skal forvaltes av ei villreinnemnd. Villreinnemnda skal arbeide for en langsiktig bærekraftig forvaltning av villreinen og dens leveområder i samsvar med naturmangfoldloven og viltloven.

SAK 12/16: Uttale til søknad om dispensasjon til å bygge Langvassåni og Pytten kraftverk i Bygland kommune

- Dispensasjonssøknad frå verneforskrifta til Setesdal Vesthei, Ryfylkeheiane landskapsvernområde (SVR).
- Langvassåni kraftverk (ca 4,66 GWh) og Pytten kraftverk (ca 4,39 GWh)
- Tiltaksområde ligg i nasjonalt villreinområde

Arbeidsutvalet i nemda

- Negative til ei utbygging
- Oppfyller ikkje vilkåra stilt i naturmangfaldlova § 48 for å kunne dispensere frå verneforskrifta.

Status

- Verneområdestyre var positive til ein dispensasjon
- Klage frå Villreinnemda
- Saka ligg til handsaming i Miljødirektoratet

Sak 6/16: Dispensasjon frå vernforskrift og naturmangfoldlova for Storå kraftverk, Sirdal

- Villreinnemda for Setesdalsområdet er negative til ei utbygging av Storå kraftverk.
- Kan ikkje sjå at prosjektet oppfyller vilkåra stilt i naturmangfaldlova § 48 for å kunne dispensere frå verneforskriftene.

Status

- Verneområdestyre var positive til ein dispensasjon
- Klage frå Villreinnemda
- Saka ligg til handsaming i Miljødirektoratet

Sak 16/16: Uttale til søknad om løyve til bygging av Borsæ kraftverk, Tokke kommune

- Vil nytta eit fall på ca. 50 meter, med inntak i eksisterande dam Urevatn.
- Berekna produksjon er 7,6 GWh
- Ligg i nasjonalt villreinområde

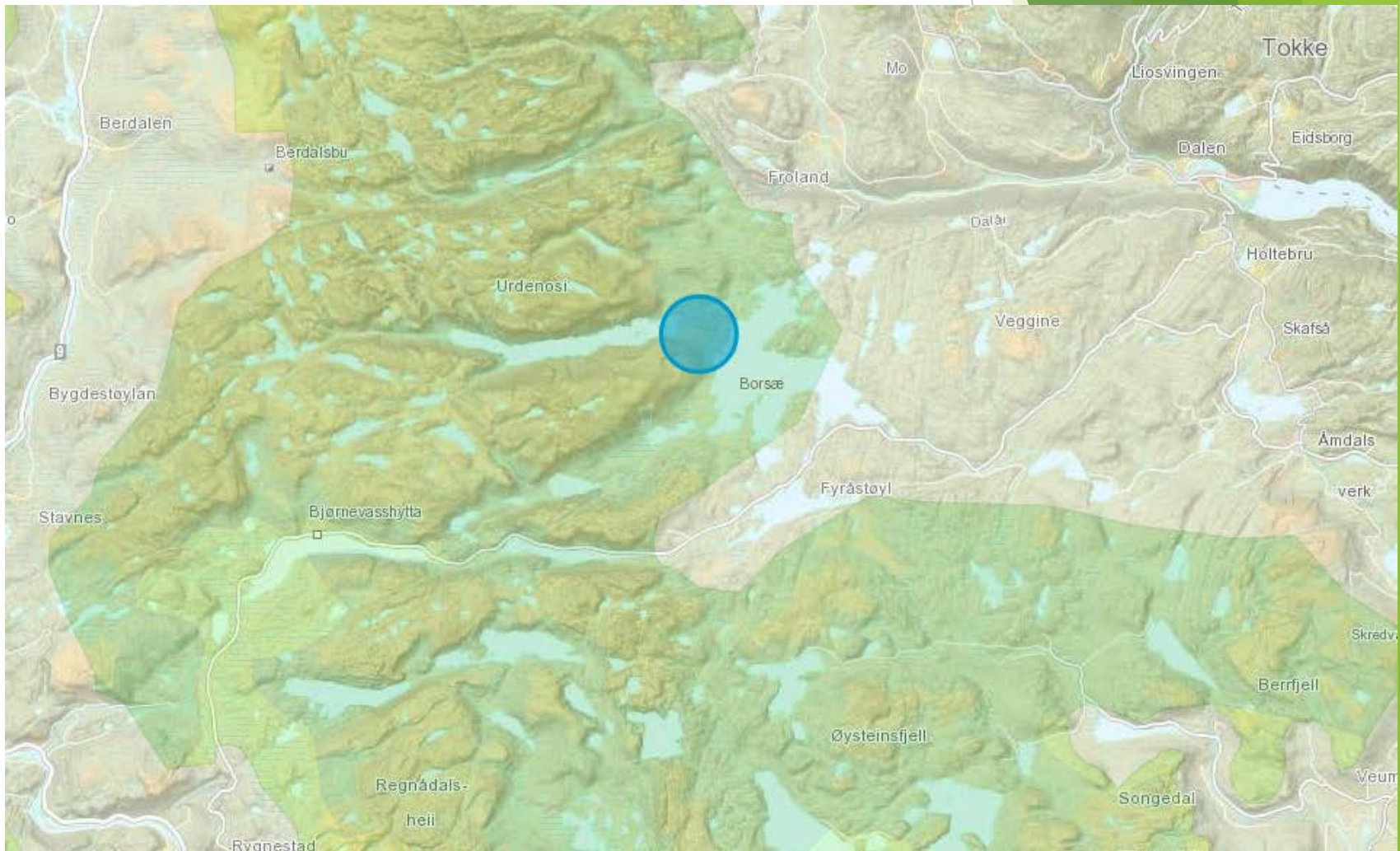

Arbeidsutvalet i nemda

- Villreinnemda viser til at tiltaksområde er nytta av villrein heile året og at det er særs viktig at villreinen ikkje blir hindra i å nytta områda aust for Urevatnet som leveområde og som trekkorridor.
- Villreinnemda frarår at det blir gitt løyve til utbygging av Borsæ kraftverk.

Status

- Saka er til handsaming i NVE
- Befaring i september

Sak 17/16: Uttale til søknad om Eivindsvatn kraftverk og ombygging av inntak Eivindsvatn

- Sira-Kvina kraftselskap (SKK) søker om løyve til å bygge om inntak i Eivindsvatn og til å bygge Eivindsvatn kraftverk (14,65 GWh) i Kvinesdal kommune.
- O/U-prosjekt i samband med revisjon av konsesjonsvilkår for SKK.
- Inntaksområdet ligg i nasjonalt villreinområde, kraftverket og ny anleggsveg ligg i bygdeutviklingssona

<u>Arbeidsutvalet i nemnda</u>

- Villreinnemda har ikkje store innvendingar til SKK sine planar
- Legg vekt på at SKK tek omsyn til villrein både i anleggstida og seinare i samband med tilsyn og drift.

Bjørnevatn kraftverk

- 2015: Søknad om å bygge Bjørnvatn kraftverk i Vasstøylåni, Valle kommune.
- Villreinnemnda går sterkt imot da dette er planlagt i eit viktig trekkområde for villrein som ellers er under stort press.

Status

- I mai 2016 avslår NVE søknad grunna konflikt med villrein. Etter NVE sitt syn er det ikkje moglegheiter for gode avbøtande tiltak.

HOVATN VINDKRAFTVERK I BYGLAND KOMMUNE

- Planområda utgjer ca 9 km2, inntil 37 vindturbinar
- Ligg for ein stor del som nasjonalt villreinområde

<u>Arbeidsutvalet i villreinnemnda, 2015</u>

- Villreinnemnda sterkt i mot at det vert gjeven konsesjon for vindkraftverk i dei aktuelle områda.
- Utbygging av Hovatn vindkraftverk vil gi ei rekke negative konsekvensar for villrein og leveområda

<u>Status</u>

- NVE gav konsesjon i juni 2016
- Villreinnemda påklaga vedtaket: Ei utbygging av Hovatn Aust vindkraftverk vil vere meir skadelidande for villreinen enn kva NVE legg til grunn.
- Saka er hjå direktoratet

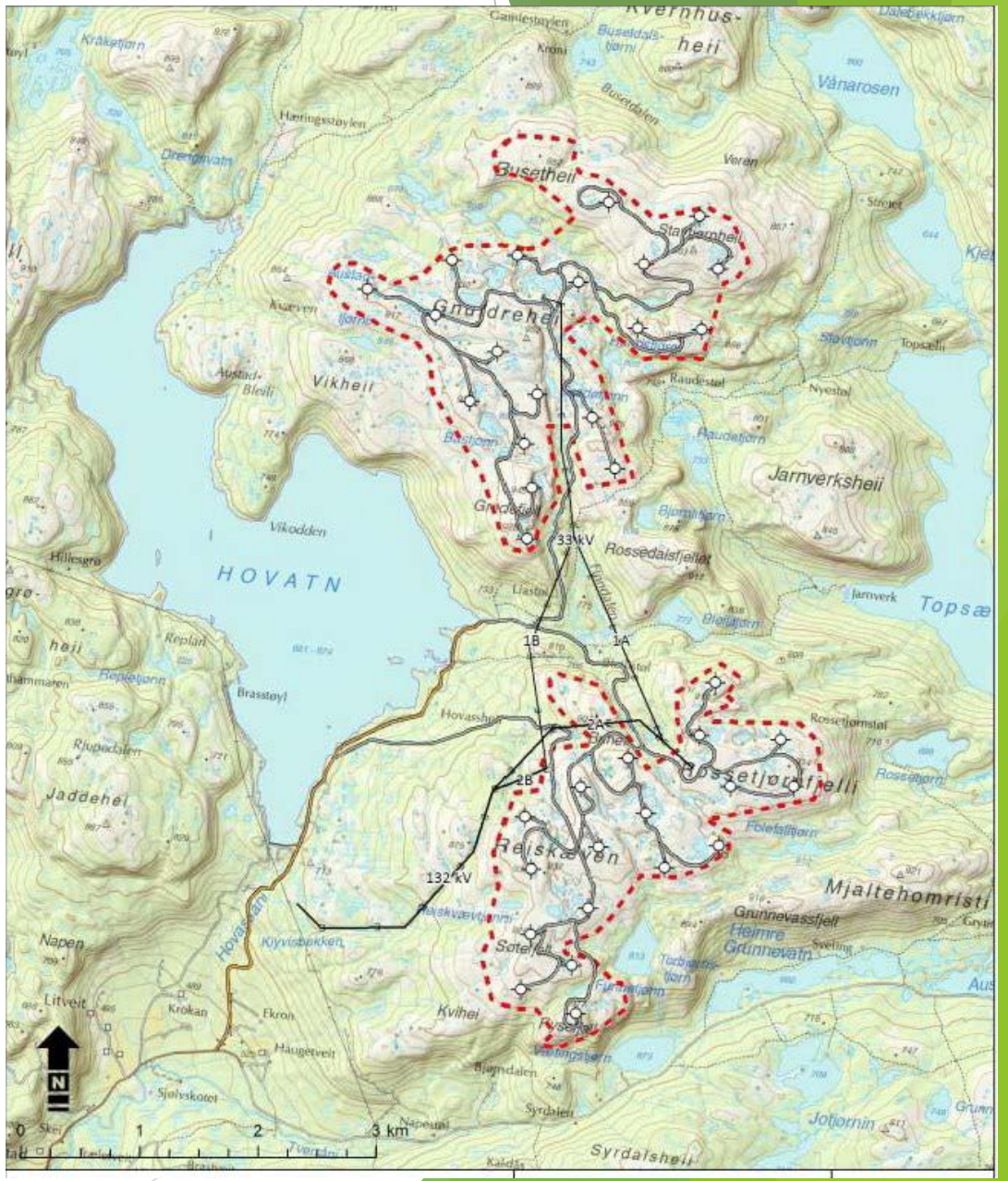

Blåfjell pumpe, Hjelmeland

- NVE gav i 2012 Statkraft konsesjon for regulering og overføring av Stora Blåfiellvatn til Blåsjømagasinet, samt bygging og drift av Blåfiell pumpe. Produksjonsgevinst på 37 GWh
- Nemnda gikk imot konsesjon og begrunner dette bl a med sumvirkninger og «bit for bit-utbygging».

Status

- Detaljplanlegging har gitt betre løysingar for villrein
- Arbeidutvalet er nøgd med planendringane.
- Detaljplanlegging fortsetter

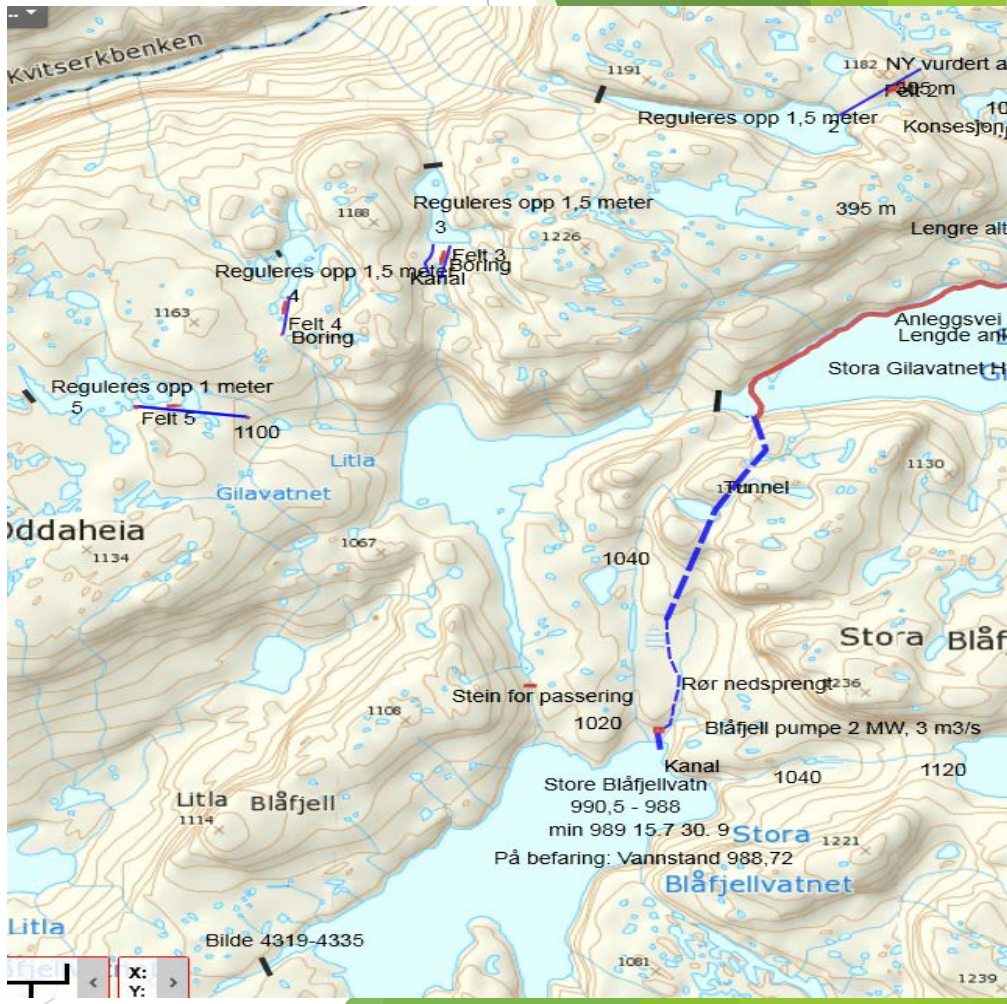

Revisjon av Tokke-Vinjereguleringa

- NVE opna for vilkårsrevisjon i 2007
- Statkraft sitt revisjonsdokument på høyring i 2013

Høyringssvar frå nemnda:

- Utbygginga har konsekvensar
- Nye vilkår må sjå på den samla belastninga villreinen er utsett for
- Revisjonen må sjåast i samanheng med kommande revisjonar

Status:

- Villrein: Vurderingar og undersøkingar er under arbeid
- Forventa ei innstilling frå NVE i 2017

Revisjon: Sira-Kvina

- NVE opna vilkårsrevisjonen for Sira-Kvina reguleringane hausten 2015, og sendte Sira-Kvina kraftselskap sitt revisjonsdokument ut på høring vinteren 2016

Status

- Kommunane og SKK har forhandla fram ei frivillig avtale
- Saka ligg hjå NVE

E134 Haukelifjell

- E134 skal leggast til grunn som ein hovudtrasé mellom aust og vest i ny Nasjonal transportplan.
- I valet mellom ein lang tunnel eller fire korte tunnelar, går både Vegdirektorat og departementet inn for det siste alternativet. Det omfatter også åtte kilometer høgfjellsveg .

<u>Status</u>

- Planprogram kjem på høring neste veke
- Reguleringsplan kjem på høring til våren

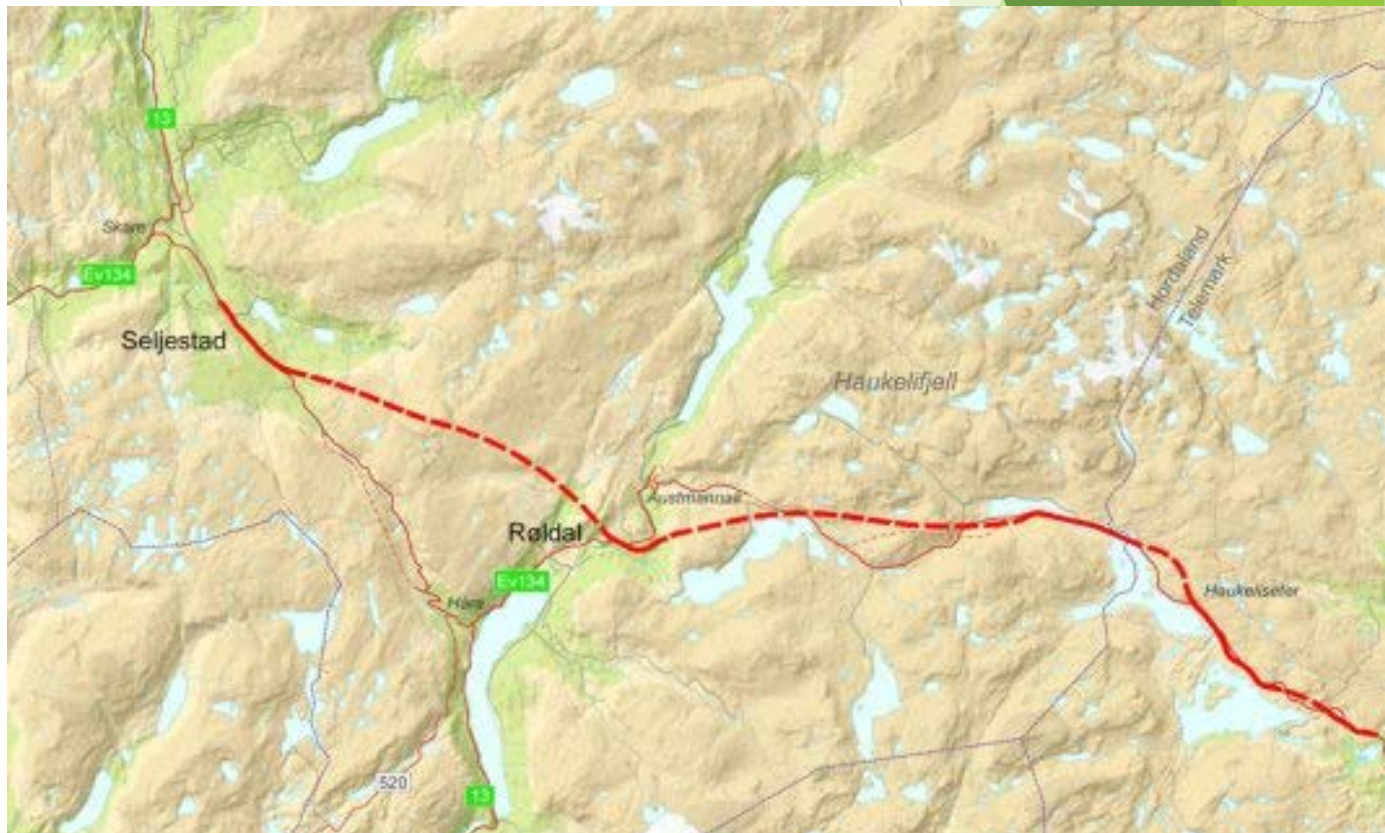

Kommunedelplan for stiar og løyper i Vinje kommune

Uttale - Arbeidutvalet i nemda

- Planen fremmer gode målsettingar og retningslinjer for å lokalisere ferdsel i forhold til villrein.
- Villreinnemda saknar ein omtale av dagens løyper og omfang av bruk.
- Områda i Vinje kommune er særs viktige for villreinen vinterstid. I tillegg må det leggast stor vekt på å ta vare på trekkoridorane.
- Villreinnemda med fleire må få gitt uttale til nye stiar, skiløyper og sykkelruter som er/blir planlagd i villreinen sine leveområde.

Status

- Kjem på ny høyring med nye løyper
- Vedteke til sommaren 2017 ?

Byggesak

- Fleire saker etter delegasjonsregelementet
- Generelt viser nemnda til retningslinjer gitt i Heiplanen

Ugledalen ved Bjørnevatn, Valle

- Kommunestyret vedtok 27.05.15 detaljreguleringsplan for del av Ugledalen.
- Føremålet med detaljreguleringa er å legge til rette for fleire hytteeiningar på eigedomen, til saman 9 hytter.
- Vedtaket i kommunen blei påklaga av Villreinnemnda i juni 2015. Vesentleg for vurderinga er at oppdatert kunnskapsgrunnlag vert lagt til grunn (§ 8 kunnskapsgrunnlaget, naturmangfoldlova)
- Status: I april 2016 opphevar Fylkesmannen kommunen sitt vedtak. Fylkesmannen sender saka tilbake til kommunen for ny handsaming.

Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder

Frafjordheiane som framtidig villreinland & Sira-Kvina revisjonen?

Innlegg på høstmøtet for villreinområdene i Setesdalsområdet,
Bykle 18. oktober 2016

Av viltforvalter Tor Punsvik

Frafjordheiene som villreinland i dag

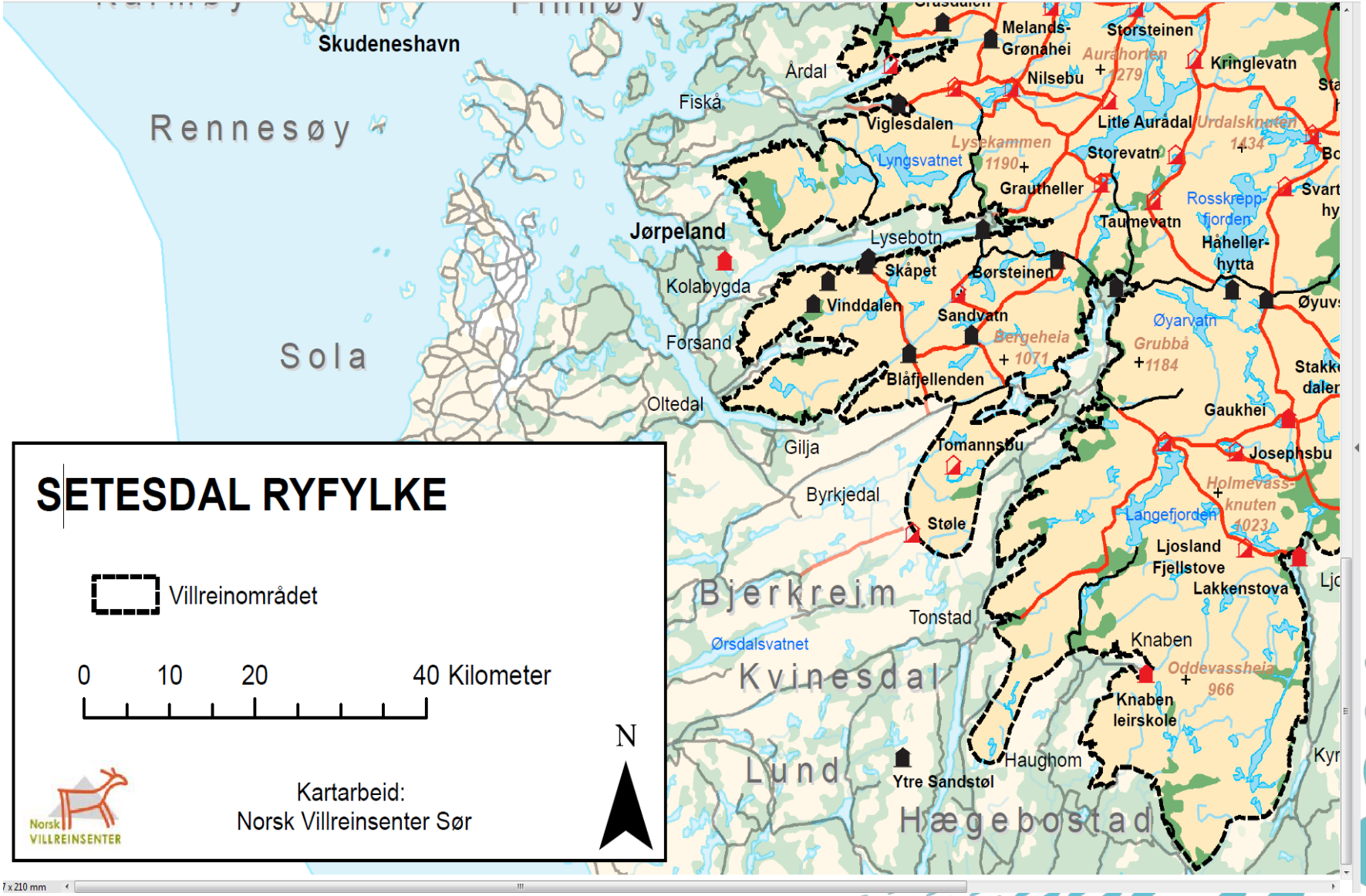

Frafjordheiene:

- Har fortid som primært vinter- og bukkeområde
- Er svært avgrenset fra resten av villreinområdet av naturgitte forutsetninger, vannkraftutbygging, hyttebygging og ferdsel m.m.
- Omfatter mere areal enn flere av de sjølstendige villreinområdene på Vestlandet, også mtp helårsbeite
- Villrein inngår som verneelement i landskapsvernet

Pålagt utredning av tiltak for å styrke Frafjordheiene som villreinland?

- Fylkesmannen av NVE gitt anledning til å supplere revisjonshøringen med nye tema/ krav innen utgangen av uke 42
- Aktuelt å pålegge utredning av tiltak?
- Aktuelle tiltak? Flytting/ utsetting av GPS-instrumenterte villrein (begge kjønn), kartlegging av beitegrunnlag, konfliktpotensial i forhold til menneskelig ferdsel m.m.
- NINA v/ Olav Strand mente dette kunne være spennende.
- ***Har villreinnemnda og villreinlaget synspunkter?***

Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder

Skrantesjuke (CWD) hos villrein

Aktuelle tiltak i Setesdalsområdet

Innlegg på høstmøtet for villreinområdene i Setesdalsområdet,
Bykle 18. oktober 2016

Av viltforvalter Tor Punsvik

Hva er skrantesjuke og hvordan arter det seg?

- En dødelig prionsykdom, som angriper nervesystemet (hjernen). Kroppen påvirkes til å produsere proteiner i hjernen som ikke brytes ned, og andel nerveceller reduseres. Syke dyr skiller ut smitte gjennom spytt, urin og avføring til beite.
- Kjent på hjortevilt i Nord-Amerika, men ikke kjent fra villrein der. Påvist på muledeer i hegn i 1967, og første gang på viltlevende i 1981
- Tilsvarer skrapesjuke hos sau og kugalskap – men ingen direkte sammenheng påvist.
- Inkubasjonstid antatt å være i underkant av 2 år.
- Kjennetegnes ved vekttap, unormal oppførsel og ukoordinerte og repeterende bevegelsesmønstre. Ulike følgesykdommer kan korte ned livsløpet, eller ved stress (som den første simla under GPS-merking).
- 3 positive tilfeller påvist (2 simler og 1 bukk i Nordfjella), de to siste i forbindelse med kartlegging blant 250 reinprøver i området under jakta.

Oppfølging av skrantesjuka

- En B-sjukdom etter Matloven, som det skal varsles om ved mistanke
- Jegerne viktig målgruppe og både Miljødirektoratet og Mattilsynet oppfordrer sterkt jegerne til å være med på kartlegging/ overvåking
- Liten risiko for spredning til mennesker – men «føre var» behandling
- Kommunens viltforvaltning plikter melde hjortevilt funnet dødt til det lokale Mattilsynet og legge info inn i Hjorteviltregisteret
- Innsamling av hoder fra hjortevilt for analyse

Kartlegging planlagt på ca. 15 000 hjortevilt i 2016, fordelingen per 30.09

Dyreart	Negative prøver	Positive prøver
Elg	1163	2
Hjort, vill	1564	0
Hjort, oppdrett	19	0
Villrein*	3	760
Tamrein	261	0
Rådyr	126	0
Totalt	3893	5

* Nordfjella, Hardangervidda og Forollhogna

Kort om fotråtekartlegging i Setesdalsområdet

- 3 føtter ligger på frys for analysering – tester for sikkerhets skyld - men ikke mistanke om fotråte

- 1 prøve som både Mattilsyn og SNO trodde var fotråte viste seg å være en annen bakterie

Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder

Villreinjakta 2016

- Setesdal Vesthei-Ryfylkeheiane
- Setesdal Austhei
- Våmur-Roan

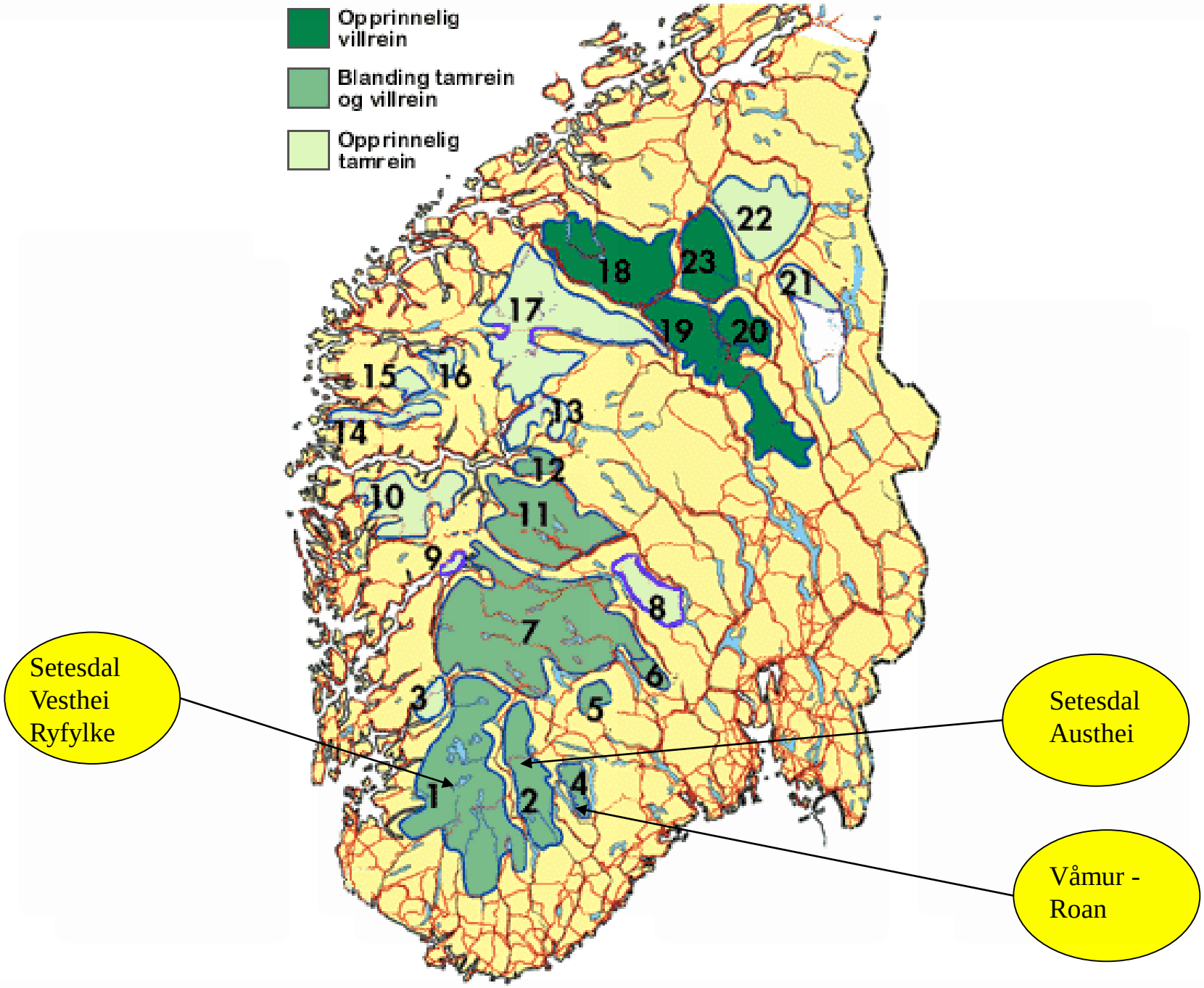
Opprinnelig villrein
Blanding tamrein og villrein
Opprinnelig tamrein
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
Setesdal Vesthei Ryfylke
Setesdal Austhei
Våmur - Roan

2016

- Store kvotar på vest- større jaktpress (Bossbu)
- Framleis stort jaktpress Bjørnevatn

Brukt tid i områda:

- Setesdal Ryfylke: 337 timar (239)
- Austheia: 101 timar (199)
- Våmur/Roan: 59 timar (62)

497 timar (500)

Statistikk

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Timar i felt	646,5	799	759	615	500	497
Personar kontrollerte	65	121	147	127	166	134
Personar informerte i felt	62	92	177	59	60	92
Anmeldelsar	1	4	2	4	3	3
Åtvaringar (OPS)	6	16	21	17	9	11
Obs. skadeskoten rein	1	2	1	9	5	4
Avliva skadeskoten rein	1	5	2	4	3	3
Funn av død rein	0	0	1	1	3	3

Setesdal Vesthei • Ryfylkeheiane
Landskapsvernområde

Vilkårsrevisjonar
Kan det bli positivt for villreinen?

Villreinnemnda sitt haustmøte
Bykle 18. oktober 2016

Setesdal Vesthei • Ryfylkeheiane Landskapsvernområde

Det blir svært interessant og sitte i villreinnemnda framover

- Sluttrapportering frå GPS-merkeprosjektet
- Sluttføring av Sira-Kvina revisjonen
- Oppstart av revisjonsprosessane for Øvre Otra og Ulla-Førre
- Ny konsesjon for Røldal-Suldal

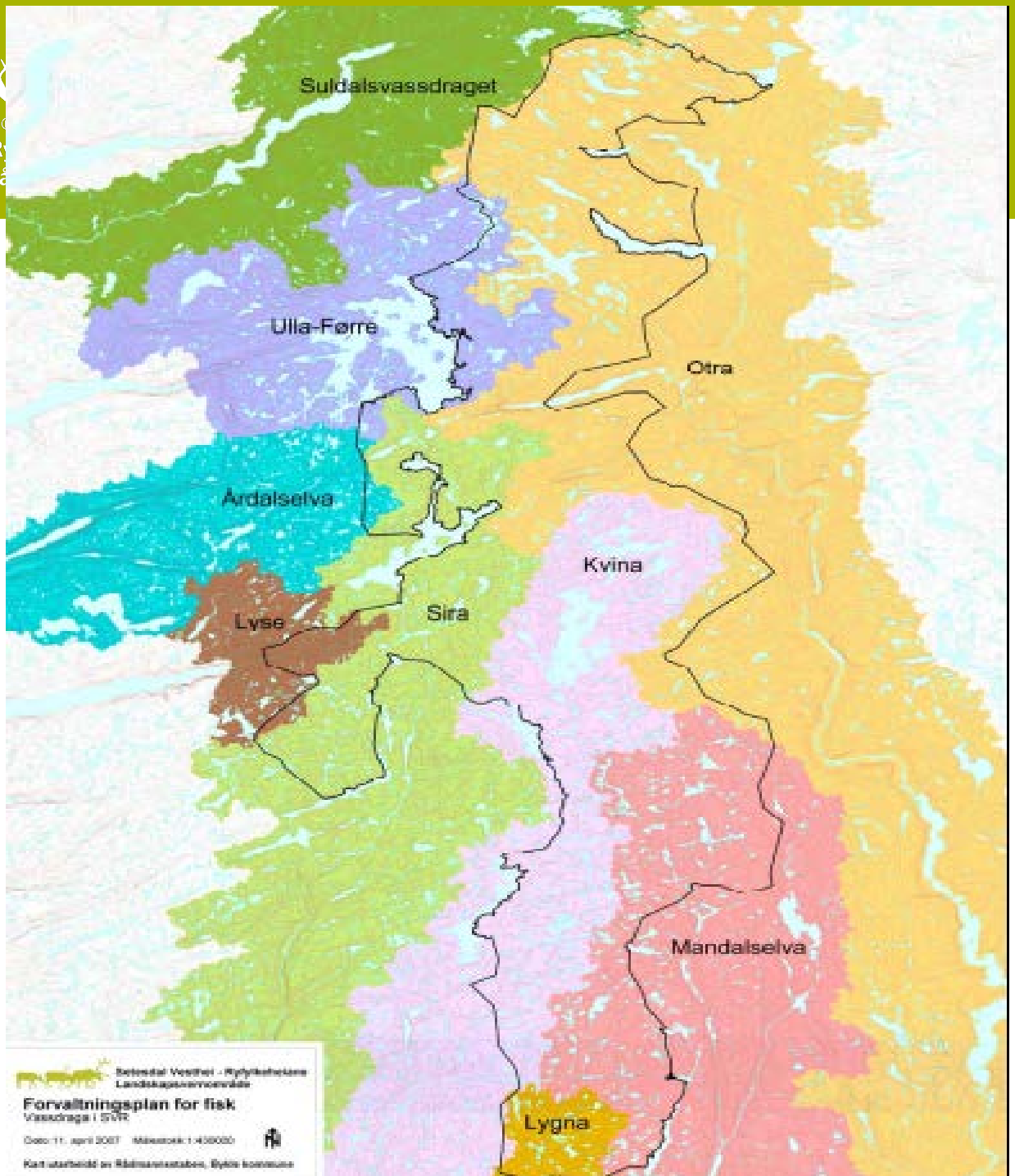
Suldalsvassdraget
Ulla-Førre
Otra
Årdalselva
Kvina
Lyse
Sira
Mandalselva
Lygna
Setesdal Vesthei - Ryfylkeheiane
Landskapsvernområde
Forvaltningsplan for fisk
Vassdrags i SVR

Setesdal Vesthei • Ryfylkeheiane Landskapsvernområde

Vilkårsrevisjonane Positivt for villreinen?

- Potensialet for viktige tiltak er stort, men resultatet er usikkert
- Store og langvarige prosesser kor godt arbeid både innafor fag og politikk blir viktig

Setesdal Vesthei • Ryfylkeheiane
Landskapsvernområde

Hovudføremål med vilkårsrevisjonane

- Rette opp miljøskader og modernisere vilkåra for gjevne kraftverkskonsesjonar
- Ny kraftproduksjon (Opprusting/Utviding prosjekt)

Setesdal Vesthei • Ryfylkeheiane
Landskapsvernområde

Kva omfattast ikkje av ein vilkårsrevisjon

- HRV, LRV og overføringar er ein del av sjølve konsesjonen og ikkje vilkåra
- Privatrettslege tilhøve
- Økonomi (næringsfond, erstatningar m.v)

Setesdal Vesthei • Ryfylkeheiane
Landskapsvernområde

Kva omfattast av ein vilkårsrevisjon

- Allmennrettslege tilhøve
- Magasinkjøring og minstevassføring
- Avbøtande- og kompenserande miljøtiltak
- Andre tilhøve (vegar, merking, skilting m.v.)

Setesdal Vesthei • Ryfylkeheiane Landskapsvernområde

Tre vegar til miljøtiltak

- Nye vilkår i konsesjonen

- minstevassførig
- magasinrestriktsjonar
- store fysiske tiltak

- Standard naturforvaltningsvilkår

- Miljøundersøkingar og konkrete tiltak

(aktuelt for tema som fisk, andre arter, landskap, friluftsliv

- Frivillig avtale med regulanten

Setesdal Vesthei • Ryfylkeheiane Landskapsvernområde

Standard naturforvaltningsvilkår

- Blir gjeve i alle revisjonar
- Forvaltningsstyresmakta kan når som helst pålegge regulanten å gjere avbøtande og kompenserande tiltak
  - Miljødirektoratet (anadrom fisk)
  - Fylkesmannen (andre arter, friluftsliv)
  - NVE (tekniske tiltak)
- Ordninga er uprøvd

Setesdal Vesthei • Ryfylkeheiane Landskapsvernområde

Føresetnadar for pålegg om tiltak

- Innafor rammene for revisjonen

  (innan nedbørsfeltet, allmennrettsleg, del av vilkåra)
- Skadeverknadane er ein direkte eller indirekte effekt av reguleringa
- Dokumentert positiv effekt ut frå nå situasjonen
- Kost – nytte vurdering

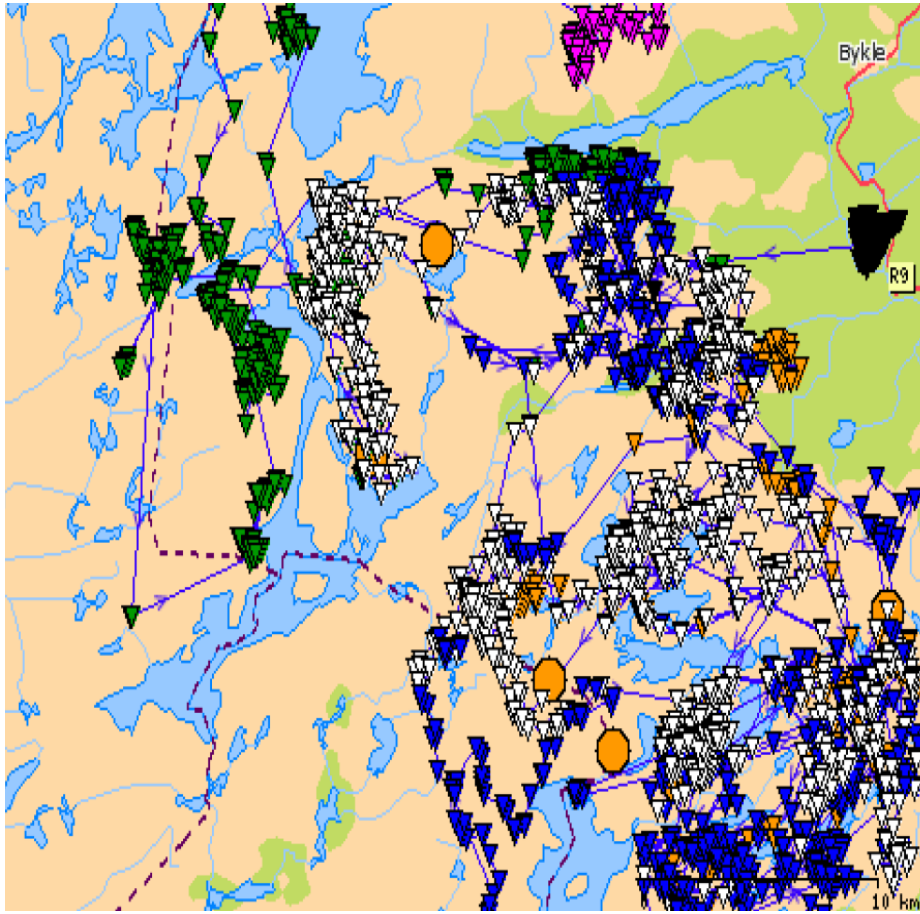

Setesdal Vesthei • Ryfylkeheiane
Landskapsvernområde

Frivillig avtale

- Kommunane kan inngå ei frivillig avtale med regulanten uavhengig av revisjonsprosessen

- Kvinesdal og Sirdal kommunar har gode erfaringar med dette i samband med Sira-Kvina revisjonen

Setesdal Vesthei • Ryfylkeheiane Landskapsvernområde

Frivillig avtale Sira-Kvina

- Tiltak til om lag 170 mill

- Minstevassføring
- Biotoptiltak for fisk
- Opprensking
- Friluftslivstiltak (20 mill)

- Finansierast av ny kraftproduksjon (om lag 110 GWh)
- LVK er positive til avtala

Revisjonsavtaler signert med kommunene

Sira-Kvina kraftselskap har i dag signert lokale avtaler om vilkårsrevisjonen med vertskommunene Sirdal, Kvinesdal, Flekkefjord, Lund og Sokndal.

Revisjonsprosessen har pågått i nærmere 10 år med tett samarbeid med de involverte kommunene. Revisjonsavtalene er et banebrytende arbeid og en milepæl i nasjonal sammenheng. Avtalene legger til rette for «VINN-VINN» både for kraftproduksjon, miljø og lokalsamfunn.

Setesdal Vesthei • Ryfylkeheiane
Landskapsvernområde

Frivillig avtale

- Miljøtiltak kan komme på plass raskare
- Ein veit kva ein får
- Kan redusere sjansen for ytterlegare miljøtiltak i revisjonen

Setesdal Vesthei • Ryfylkeheiane
Landskapsvernområde

Mange vilkårsrevisjonar

- Omlag 400 revisjonar kan opnast innan 2022
- I dag er 4 revisjonar sluttført og 44 er ulike stadar i prosessen
- Dei sluttførte prosessane tok lang tid og prosessane har ikkje vore gode
- Godt håp om at kommande prosessar skal bli betre

Setesdal Vesthei • Ryfylkeheiane Landskapsvernområde

Saksgang i revisjonsprosessar

- NVE mottek krav om revisjon
- NVE avgjer at revisjon skal opnast
- Regulanten utarbeidar revisjonsdokument
- Offentleg høring
- Regulanten kommenterar høringsutalane
- NVE skriv innstilling til OED
- Nye vilkår fastsettast av kongen i Statsråd

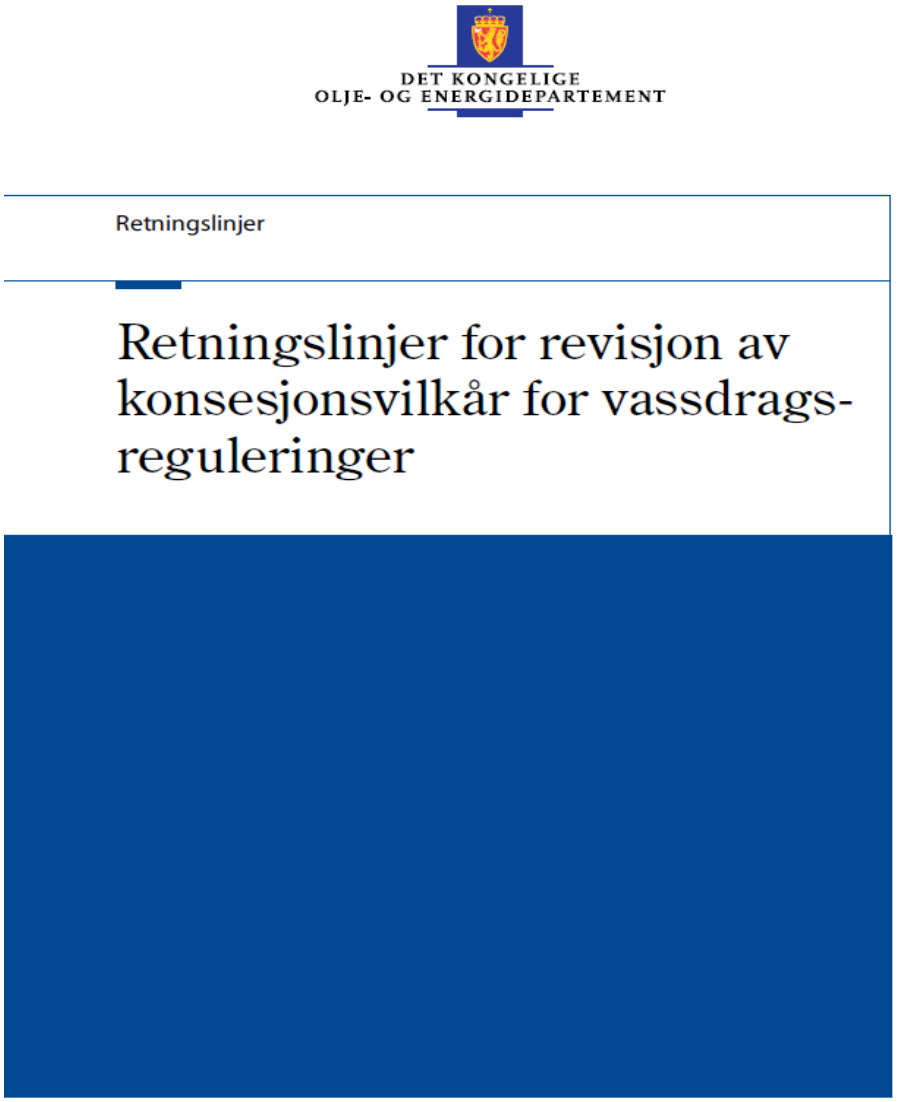

Setesdal Vesthei • Ryfylkeheiane
Landskapsvernområde

Døme Årdalsvassdraget

- Krav om revisjon frå Hjelmeland kommune i 1998
- NVE opna revisjon i 2000
- Lyse la fram revisjonsdokumentet i 2001
- Høringsuttaler i 2001-2002
- Lyse kom med sine kommentarar til uttalane i 2002
- NVE sender uttale til OED i 2003
- OED sin kongelege resolusjon kom i 2015

Setesdal Vesthei • Ryfylkeheiane Landskapsvernområde

Døme Sira-Kvina

- Krav om revisjon frå Kvinesdal og Sirdal kommunar i 2009
- NVE opna revisjon i 2015
- SKK la fram revisjonsdokumentet i 2015
- NVE sendte dokumentet på høring i 2016
- Høringsuttaler i 2016
- Saka er nå i NVE
- Frivillige avtaler mellom SKK og kommunane inngått i 2016

Setesdal Vesthei • Ryfylkeheiane
Landskapsvernområde

Konkrete døme på villreintiltak i uttalene til Sira-Kvina revisjonen

Setesdal Vesthei • Ryfylkeheiane Landskapsvernområde

Hovudstrategi i SVR sin høringsuttale

- Foreslå heilt konkrete tiltak
- Vektlegge dokumentasjon av skadeverknadar av reguleringane og effekt av tiltaka
- Vektlegge at regulanten må påleggast å finansiere avbøtande tiltak
- Prioritere avbøtande tiltak som ikkje gjev produksjonstap, men som likevel er kostbare og vanskeleg å gjennomføre utanfor ein revisjon

VERNEOMRÅDESTYRET FOR
SETESDAL VESTHEI, RYFYLKEHEIANE OG FRAFJORDHEIANE

Setesdal Vesthei • Ryfylkeheiane Landskapsvernområde

Svært alvorlege skadeverknadar

- Reguleringsmagasina Svartevatnet og Rosskreppfjorden har øydelagt heilt sentrale villreintrekk
- Villrein og menneskje blir pressa saman i smale resttrekk
- Villreinområde er delt i tre og sesongtrekk er forsinka
- Forbetring av tilhøva for villreinen i desse viktige resttrekka er mogleg ved å redusere ferdsla i områda

Sandsa-
vatnet
1350
965
632
Ulla
Vassdalstjørn
1439
Hoslemo
Bykleheiane
840
Jøsenfjorden
1027
1254
Blå-
sjø
Hovatn
1405
Ryfylke-
Botsvatn
Bykle
Tøtland
1133
1225
Storsteinen
1421
Eidavatn
heiane
Steinheif
1343
970
Grasdalen
1293
Kringlevatn
1244
Otra
1074
Nilsebu
1290
Stakken
Viglesdalen
Little
Auradal
Flateland
Stavska
hytta
1378
1116
Lyseheiane
Svartevatn
Heibergtunet
Storevatn
Urdals-
knuten
1434
Bossbu
661
Lyngsvatnet
1304
Lysekammen
986
Grautheller
Sirdals-
Svartenut
989
Taumevatn
Rosskrepp-
heiane
fjorden
Brokke
Lysebotn
1103
Sira
1143
Børsteinen
Ådneram
337
Gaupefjellet
Langavatn
Håheller
Øyuvsbu
1188
Sinneskulå
1198
Sandvatn
1022
Fidjeland
999
1056

Setesdal Vesthei • Ryfylkeheiane Landskapsvernområde

Konkrete tiltak Svartevassmagasinet

- Nedlegging av turisthytta Storsteinen og flytting av turistløyper
- Bygging av erstatningshytte ved Blåfjell og opprusting av Litle Aurådal og Eidavatn
- Jaktfri sone ved Steinbuskardet
- Bygging av terskel i Ytre Storvatnet

- Samla kostnad om lag 25 millionar NOK
- Vi auke trekkaktiviteten slik at villreinstamma kan nytte heile område

Setesdal Vesthei • Ryfylkeheiane Landskapsvernområde

Nedlegging av Storsteinen

- Riving av turisthytta Storsteinen

- Gjennomgåande turistløyper berre vest for Svartevassmagasinet

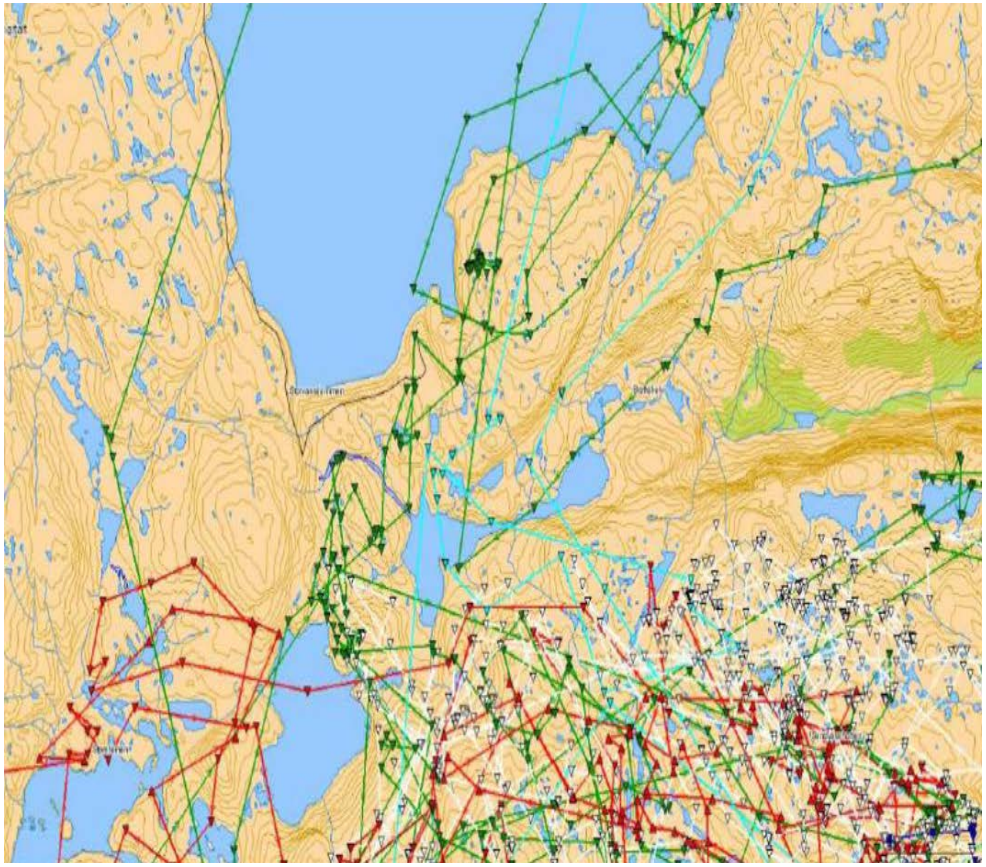

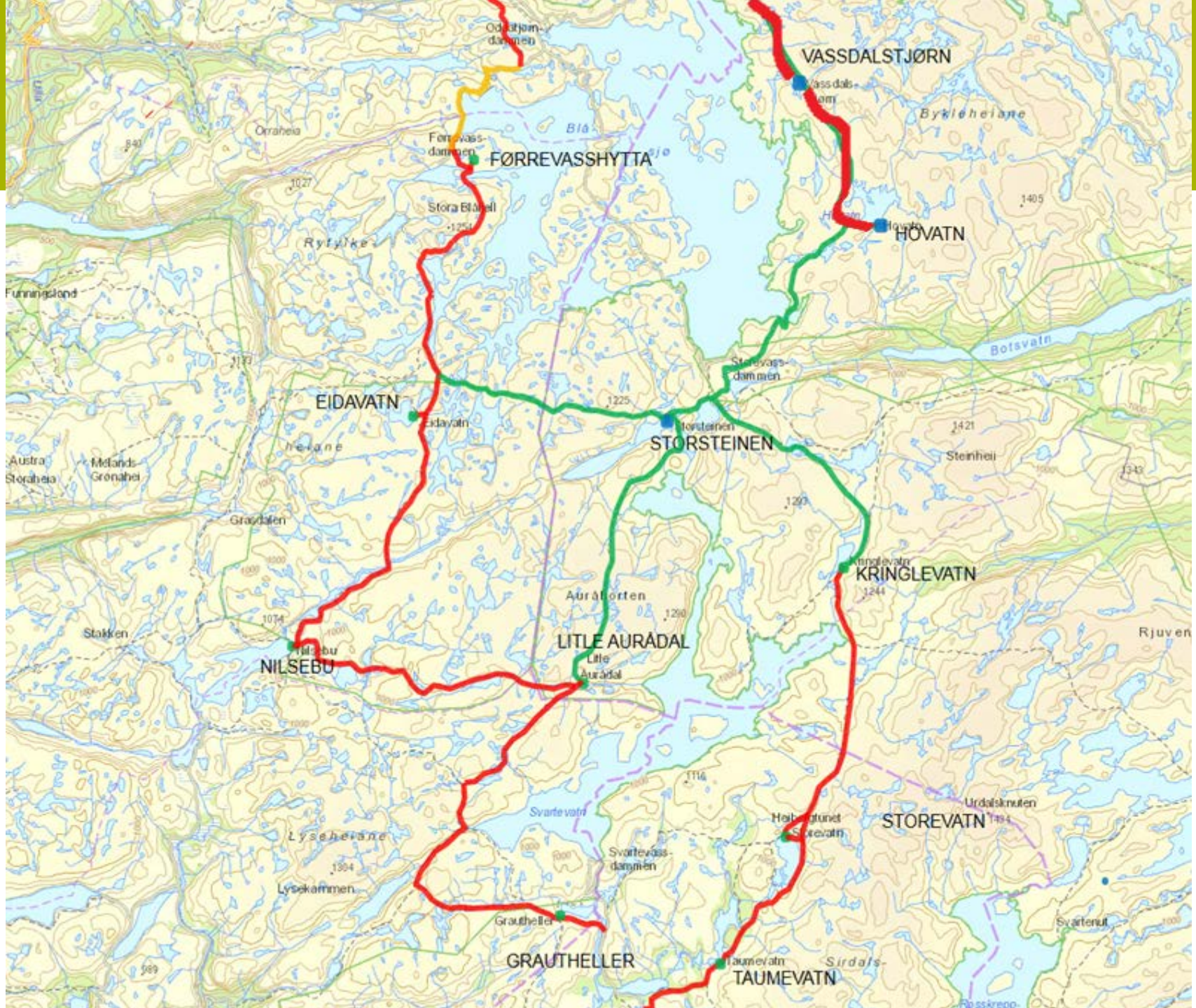
VASSDALSTJØRN
FØRREVASSHYTTA
HOVATN
EIDAVATN
STORSTEINEN
KRINGLEVATN
LITLE AURÅDAL
NILSEBU
STOREVATN
GRAUTHELLER
TAUMEVATN
Bykleheiane
Botsvatn
Steinheii
Rjuven
Urdalsknuten
Svartevatn
Svartevass-dammen
Lysekammen
Lyseheiane
Auråhorten
Grasdalen
Stakken
Austra Storaheia
Melands-Grønahei
Funningsland
Orraheia
Stora Blåheii
Ryfylke
Storevass-dammen
Svartenut
Sirdals-

Setesdal Vesthei • Ryfylkeheiane Landskapsvernområde

Terskel ved Ytre Storvatnet

- Gammalt trekk tilgjengelig ved 10 m under HRV
- Blir brukt når det er framkommeleg
- Ein 3 m høg terskel vil gje fleire dagar med tørt land
- Kostnadsoverslag 8 mill.

Setesdal Vesthei • Ryfylkeheiane Landskapsvernområde

Konkrete tiltak Rosskreppfjorden

- Fjerning av autovern og bratte vegfyllingar langs Brokke-Suleskardvegen i trekkorridoren aust for Rosskreppfjorden
- Nedlegging av turisthyttene Øyuvsbu og Håhelleren og flytting av turistløyper og parkeringsplasser
- Bygging av erstatningshytte ved Håhellervatnet

- Samla kostnad om lag 15 millionar NOK
- Vi auke trekkaktiviteten slik at sesongtrekket i oktober ikkje blir forsinka

Setesdal Vesthei • Ryfylkeheiane
Landskapsvernområde

Flytting av Øyulvsbu

- Turisthytta Øyulvsbu flyttast til Håhellerområdet

- Turistløypa til Svartenut flyttast nærare Rosskreppfjorden

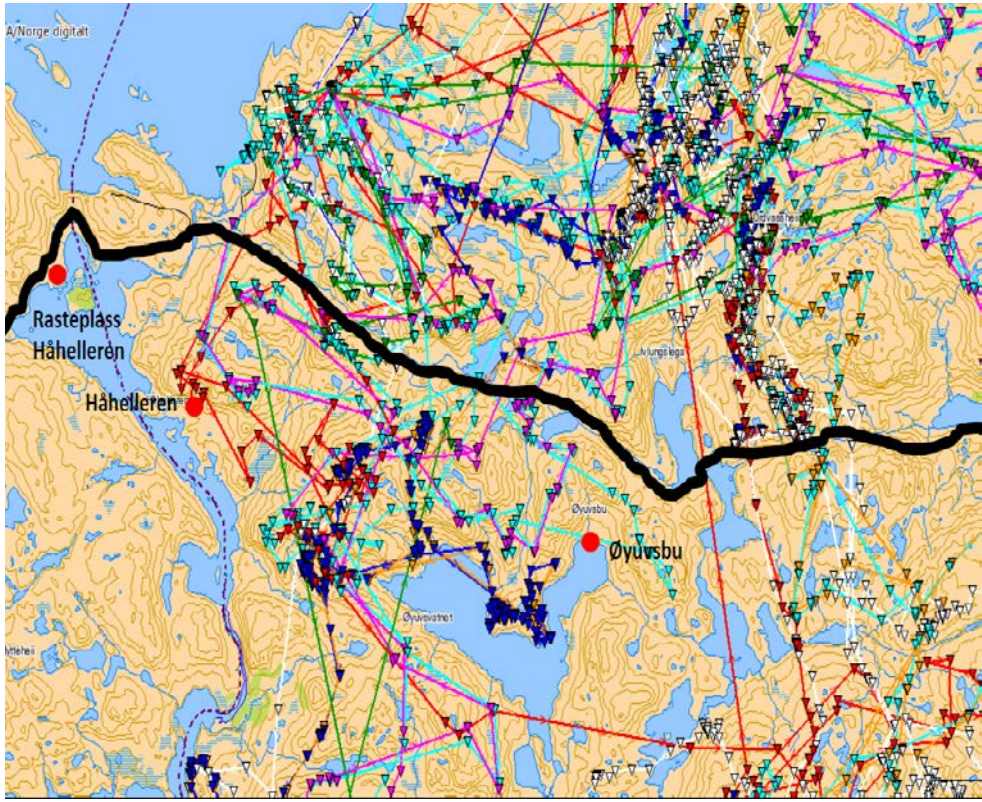

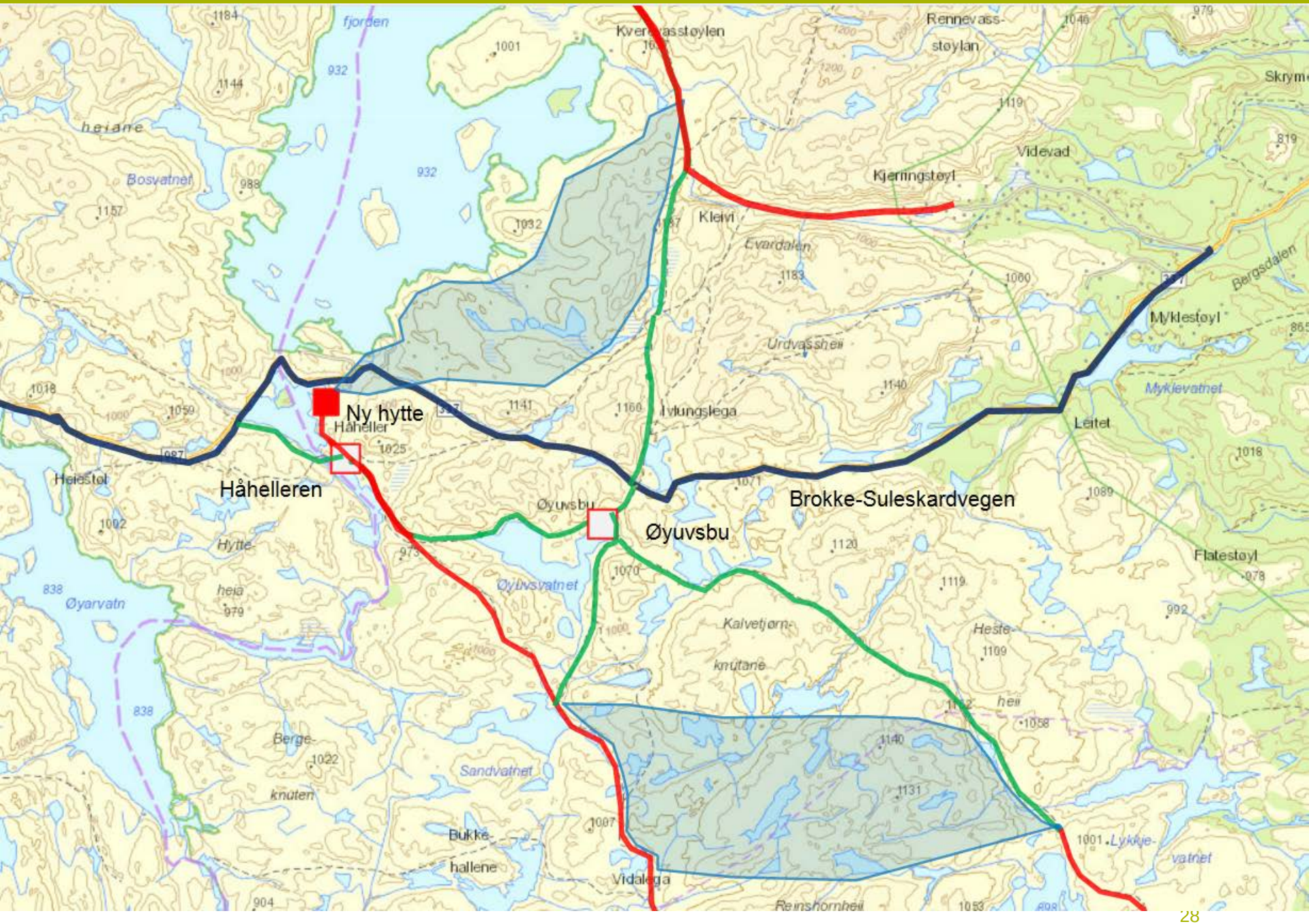
Ny hytte
Håhelleren
Øyuvsbu
Brokke-Suleskardvegen
Kverevasstøylen
Rennevass-
støylan
Videvad
Kjerringstøyl
Kleivi
Evardalen
Urdvassheii
Ivlungslega
Myklestøyl
Myklevatnet
Leitet
Flatestøyl
Heiestøl
Hytte-
heia
Øyarvatn
Øyuvsvatnet
Kalvetjørn-
knutane
Heste-
heii
Berge-
knuten
Sandvatnet
Bukke-
hallene
Vidalega
Reinshornheii
Lykkje-
vatnet
Bosvatnet
heiane
fjorden
Bergsdalen

Setesdal Vesthei • Ryfylkeheiane
Landskapsvernområde

Dokumentasjon

- Alt i dag ligg det føre god dokumentasjon gjennom dei to GPS prosjekta
- Denne dokumentasjon vil bli ytterlegare spissa gjennom GPS prosjektet sin sluttrapport i 2018
- SVR ønskjer ikkje at det skal gjennomførast kostbare tiltak utan tilstrekkeleg dokumentasjon
- Turistforeningar, kommunar og grunneigarar må godta omlegging av løypenettet

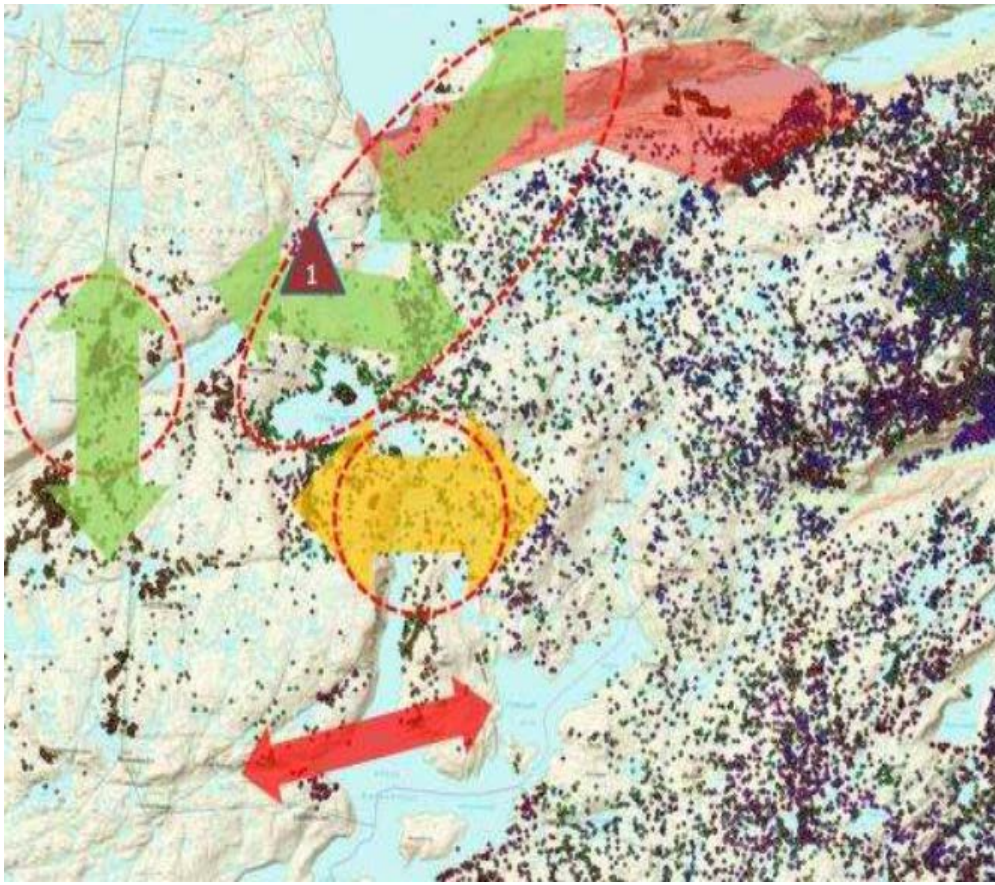

Setesdal Vesthei • Ryfylkeheiane Landskapsvernområde

Oppgåver i 2017

- Det blir satt i gang innleiiande arbeider med kravdokument for opning av vilkårsrevisjon for Ulla-Førre (og Øvre Otra?)

- Villreinnemnda kan bistå kommunane med villreinfagleg dokumentasjon og innspel til avbøtande tiltak

Setesdal Vesthei • Ryfylkeheiane Landskapsvernområde

Oppgåver i 2018

- Om GPS merkeprosjektet tilrår konkrete villreintiltak, bør villreininteressene gå i dialog med kraftselskapa og andre aktørar om korleis dette best kan gjennomførast i praksis

- Både frivillige tiltak frå kraftselskapa si side og felles innspel til NVE om fastsetting av vilkår, kan være aktuelt

- Bidra med villreinfagleg dokumentasjon og innspel til avbøtande tiltak i prosessen med ny konsesjon for Røldal-Suldal

Setesdal Vesthei • Ryfylkeheiane Landskapsvernområde

Vilkårsrevisjonane Positivt for villreinen?

- Dei store tiltaka som er skissert er avhengige av:
  - Tilstrekkeleg dokumentasjon av den positive effekten
  - «Velvillighet» frå kraftselskap, turistforeningar, kommunar og grunneigarar
  - Svært usikkert kva OED vil pålegge regulantane i dei nye vilkåra
- Derfor vil godt samarbeid og evne til å finne løysingar regionalt, bli heilt avgjerande for om ein lykkast i å betre vilkåra for villreinen

Setesdal Vesthei • Ryfylkeheiane
Landskapsvernområde

Takk for at de høyrde på!

www.svr.no

Vest-Agder fylkeskommune

Villreinnemnda
Plan- og bygningsloven, hva og hvordan

Bjørg Hellem, rådgiver Vest-Agder fylkeskommune

Bykle, 18. oktober 2016

– EN DRIVKRAFT FOR UTVIKLING

SAMSPILL **KOMMUNE**

LOKALE NASJONALE

SAMARBEID **FELLES**

DEMOKRATI **VALG** **BYRÅKRATI**

ORGANISASJONER

MEDVIRKNING INNBYGGERE

PRIORITERINGER

FORVENTNINGER **REGIONALE**

FYLKESMANNEN **POLITIKERE** ROLLER

FORVALTNING JUS **KLAGER**

FYLKESKOMMUNEN

Plan- og bygningsloven

	Kommunen	Fylkeskommunen	Fylkesmannen
Regional planstrategi	Medvirke Offentlig ettersyn	Planmyndighet	Medvirke Offentlig ettersyn
Regional plan	Medvirke Bringe inn	Planmyndighet	Medvirke Bringe inn
Kommunal planstrategi	Planmyndighet	Medvirke Høring	Medvirke Høring
Kommuneplan	Planmyndighet	Medvirke Innsigelse	Medvirke Innsigelse
Reguleringsplan	Planmyndighet	Medvirke Innsigelse	Medvirke Innsigelse
Dispensasjon	Planmyndighet	Uttalelse Klage	Uttalelse Klage
Klage	Imøtekommer/ ikke		Avgjørelse
Innsigelse	Imøtekommer/ikke		Mekling

Formål med PBL – god planlegging

- Bærekraftig utvikling til beste for den enkelte samfunnet og framtidige generasjoner
- Åpenhet, forutsigbarhet og medvirkning
- Langsiktighet
- Ivareta universell utforming, barn og unges oppvekstvilkår, estetisk utforming

Oppgaver og hensyn i planleggingen

- Helhetlige løsninger
- Sikre jordressursene, kvaliteter i landskapet
- Verdiskapning og næringsutvikling
- Sikre god forming av de bygde omgivelsene
- Fremme innbyggernes helse og motvirke sosial forskjeller, forbygge kriminalitet
- Ta klima hensyn
- Fremme samfunnssikkerhet ved å forebygge risiko

Sammenhengen i plansystemet

- Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging (kongelig resolusjon 12.juni 2015)
- Hva som forventes at kommunen, fylkeskommunen og statlige myndigheter særlig skal ta hensyn til i planleggingen

- Forventningene inneholder utvalgte tema, og er rettet mot planlegging etter plan- og bygningsloven

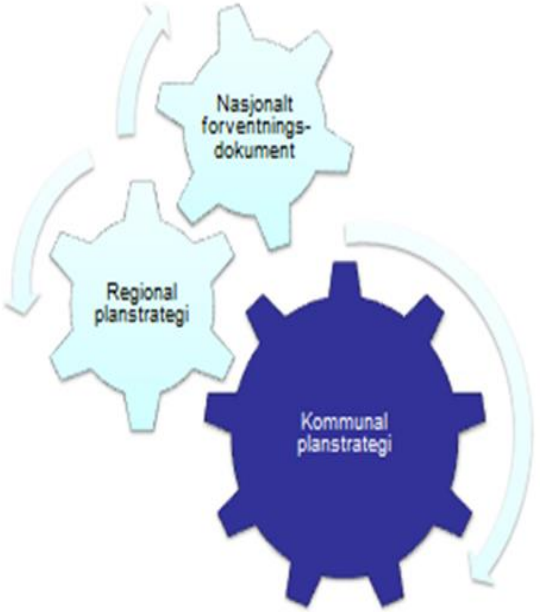

Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging

- Gode og effektive planprosesser
- Bærekraftig areal og samfunnsutvikling
- Attraktive og klimavennlige by- og tettstedsområder

Statlige planbestemmelser og planretningslinjer

- Kjøpesenterstopp
- Barn og unge, 1995
- Differensiert forvaltning av strandsonen, 2011
- For klima- og energiplanlegging i kommunene, 2009
- For verna vassdrag, 1994
- Samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging, 2014

Oppgaver som fylkeskommunen har ansvar for

- Regional planlegging
- Regional planstrategi
- Veilede og bistå kommunene i deres planleggingsoppgaver
- Planforum
- Sektor ansvar innenfor kulturminneloven og friluftsloven mfl.
- Vannregionmyndighet

Regional planlegging

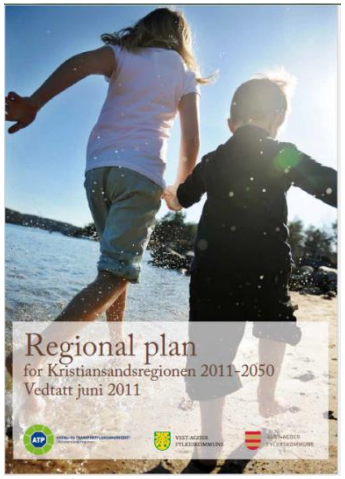

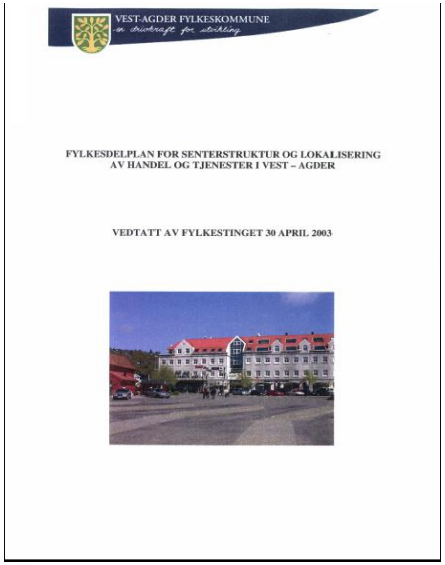

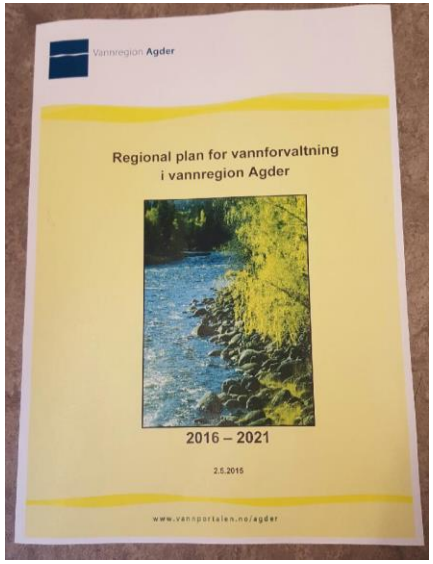

Vest-Agder fylkeskommune

- EN DRIVKRAFT FOR UTVIKLING

Kommunal planlegging

- Kommunal planstrategi.
- Kommuneplan, samfunnsdel, arealdel og handlingsdel
- Reguleringsplanlegging.

Ha en særskilt ordning for å ivareta barn og unges interesser i planleggingen.

Planfaglig kompetanse.

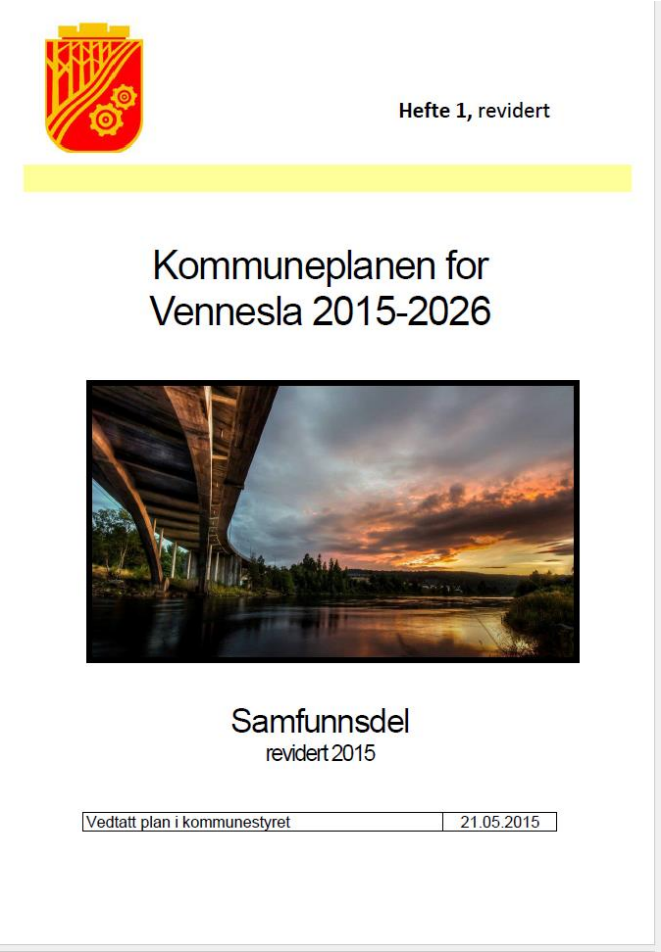

Kommunal planstrategi som egen prosess

KOMMUNAL PLAN-STRATEGI

NÅR:
MINST ÉN GANG I HVER VALGPERIODE

SENEST INNEN ETT ÅR ETTER KONSTITUERING AV KOMMUNESTYRET

- **PROSESSKRAV:**

INNHENTE SYNSPUNKTER FRA STATLIGE OG REGIONALE ORGANER OG NABOKOMMUNER. (REGIONALT PLANFORUM?) BØR LEGGE OPP TIL BRED MEDVIRKNING, ALLMENN DEBATT.

OFFENTLIGGJØRES MINST 30 DAGER FØR BEHANDLING I KOMMUNESTYRET

PLANPROGRAM § 4-1

- For alle regionale planer og kommuneplaner, og for reguleringsplaner som har vesentlige virkninger for samfunn og miljø
- Hva formålet med planarbeidet er, hvordan skal planprosessen være, opplegg for medvirkning, alternativer, behov for utredninger
- Planprogram + planoppstart til høring og offentlig ettersyn
- Fastsettes av planmyndigheten

KONSEKVENSUTREDNING § 4-2

- Regionale planer, kommuneplaner – framtidig utbygging
- Reguleringsplaner – vesentlig virkning for miljø og samfunn

FORSKRIFT OM KONSEKVENSUTREDNING

- Områdereguleringer, og detaljreguleringer på mer enn 15 dekar, som omfatter nye områder til utbyggingsformål (§ 2 bokstav d),
- Områdereguleringer som fastsetter rammer for tiltak i vedlegg I og vedlegg II (§ 2 bokstav e),
- Reguleringsplaner for tiltak i vedlegg I (§ 2 bokstav f).

Medvirkning i planleggingen

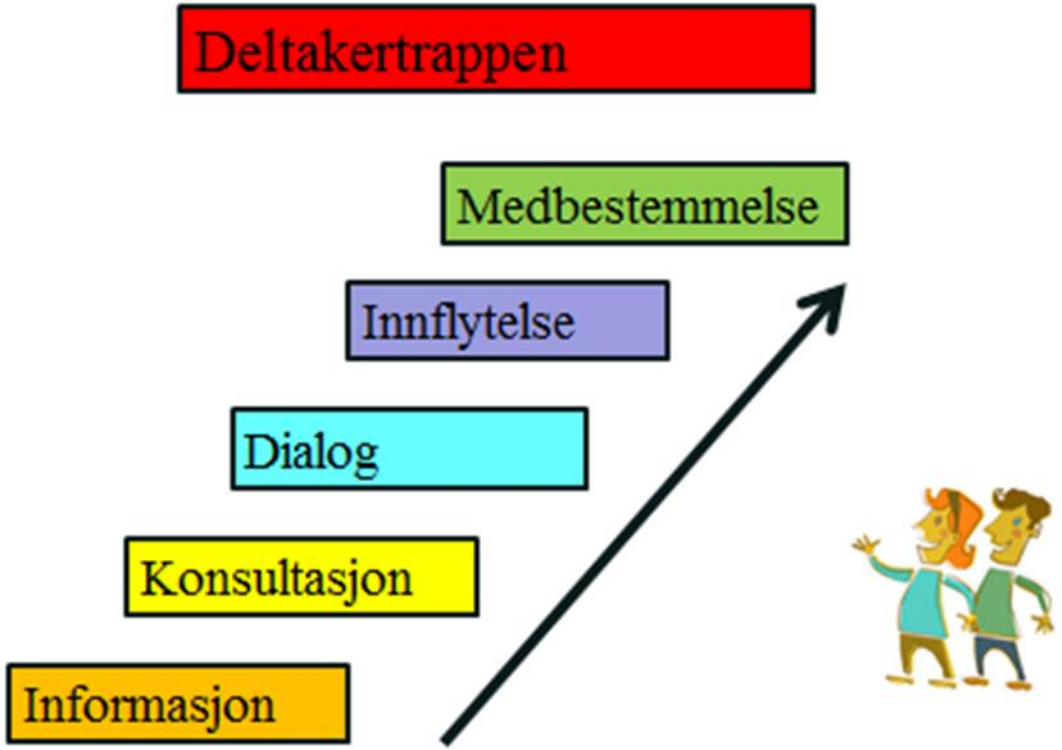

Når og hvordan skal vi la innbyggerne medvirke
Planprogrammet – må gi svaret

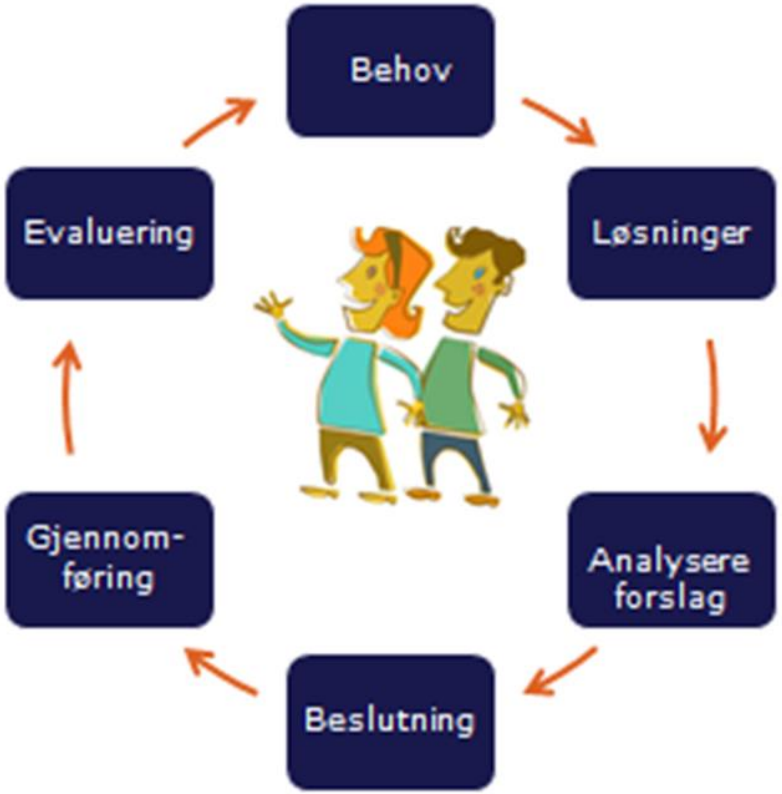

KOMMUNEPLAN §11-1

Kommunen skal ha en samlet kommuneplan som omfatter samfunnsdel med handlingsdel og arealdel.

Planleggingen skal ivareta lovens formål §1-1 og de planoppgaver og hensyn som ligger i §3-1.

Planleggingen skal ivareta både kommunale, regionale og nasjonale mål og interesser og oppgaver.

Det kan utarbeides kommunedelplaner for tematiske eller geografiske områder.

Kommuneplanen skal ha en handlingsdel for de første 4 årene eller mer og handlingsdelen skal revideres årlig.

Virkningen av kommuneplanens samfunnsdel § 11-3

- **Kommuneplanens samfunnsdel skal legges til grunn for kommunens egen virksomhet, for statens og regionale myndigheters virksomhet i kommunen, og for privat virksomhet som berøres av planen.**

Kommuneplanens arealdel

Kommunen skal ha en arealplan for hele kommunen som viser en arealbruk som sikrer samfunnsutviklingen.

- Hovedformål for arealbruk, som etter behov kan underinndeles
- Generelle bestemmelser, som kan avløse kommunale vedtekter
- Bestemmelser til arealformål
- Ulike typer hensynssoner, som det kan gis retningslinjer og bestemmelser til

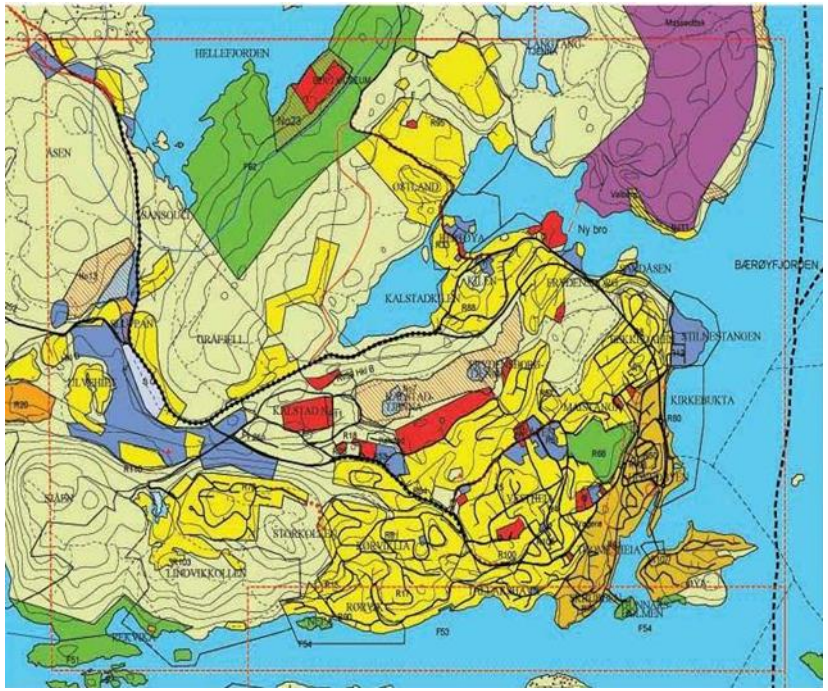

Arealformål og hensynssoner

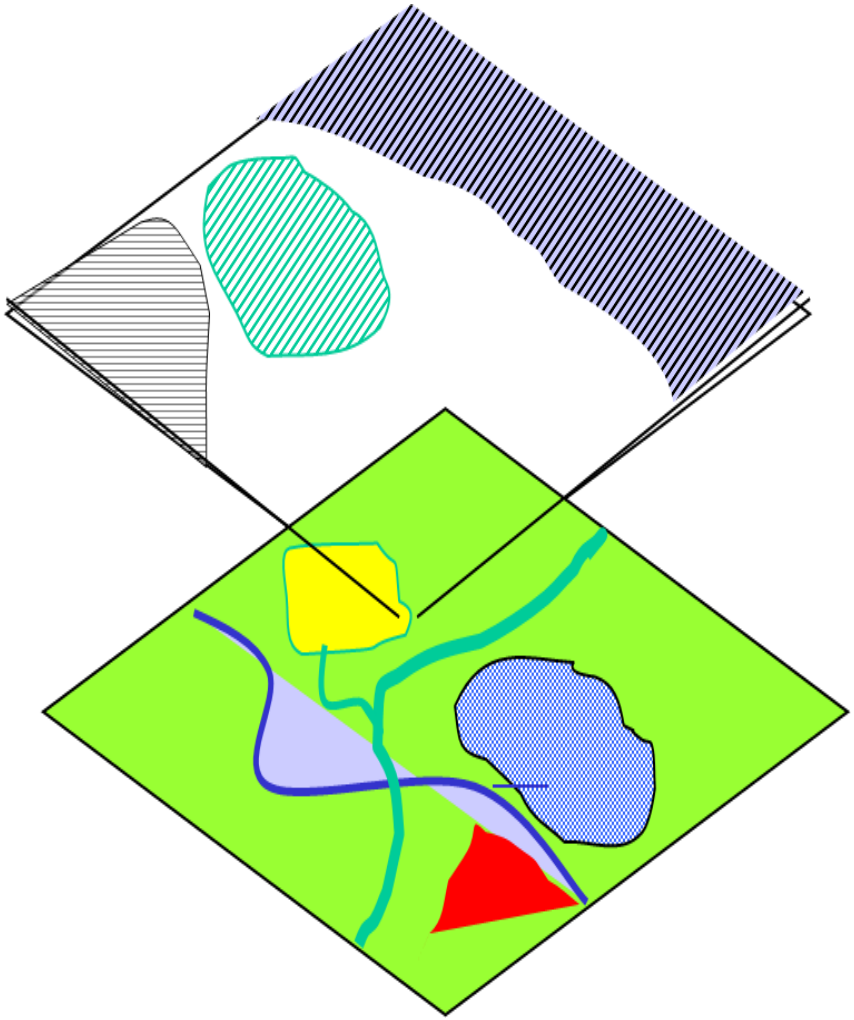

- **Hensynssoner:**

Et område med naturgitte eller andre egenskaper som vi må ta hensyn til når vi bestemmer arealbruken.

- **Arealformål:**

Angir framtidig bruk av et område.

Vennesla kommuneplan

Bruk av arealformål og hensynssone sikringssone 110 nedslagsfelt drikkevann og sikringssone 120 område for grunnvannsforsyning

Drivenesøya

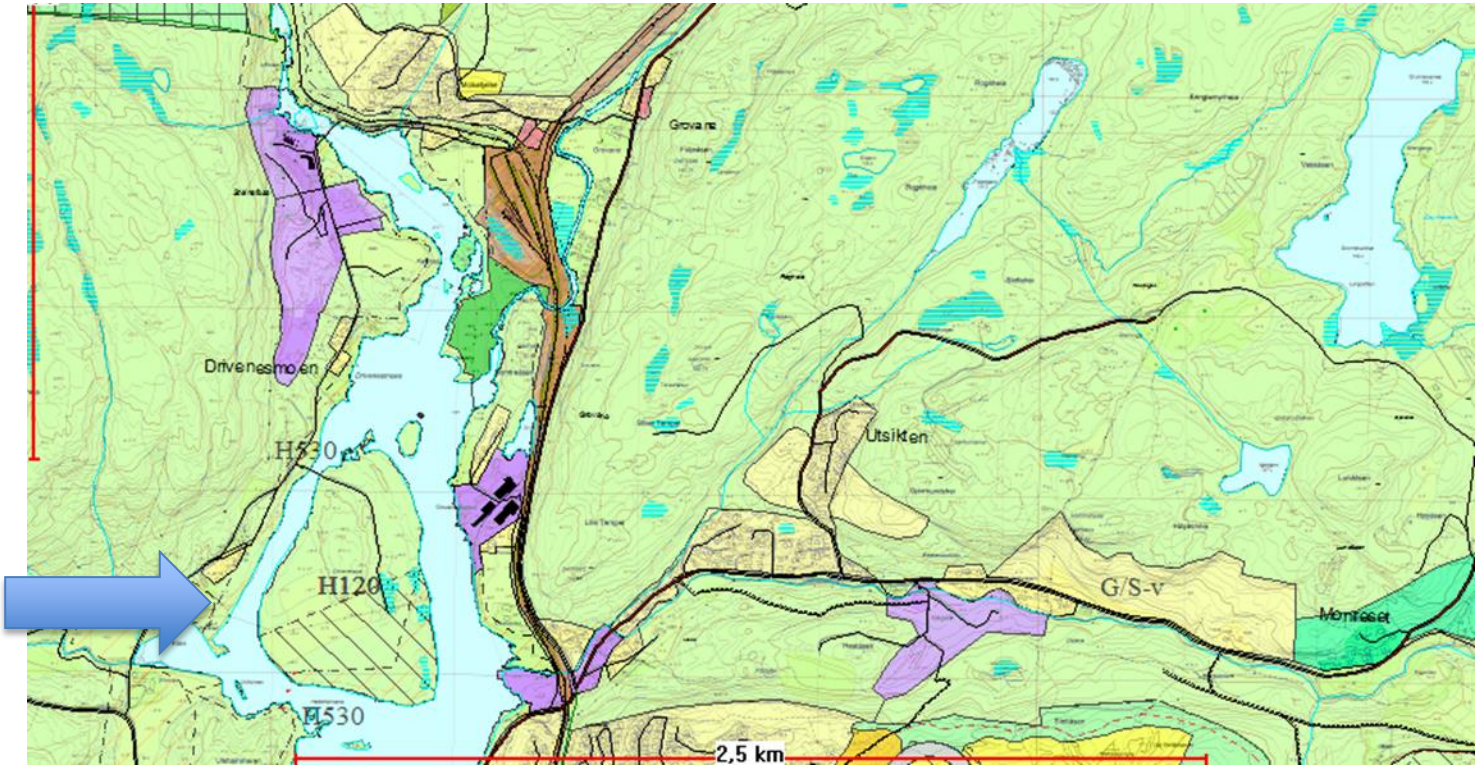

Bærvannet

Lolandsvannet

Stølsvannet

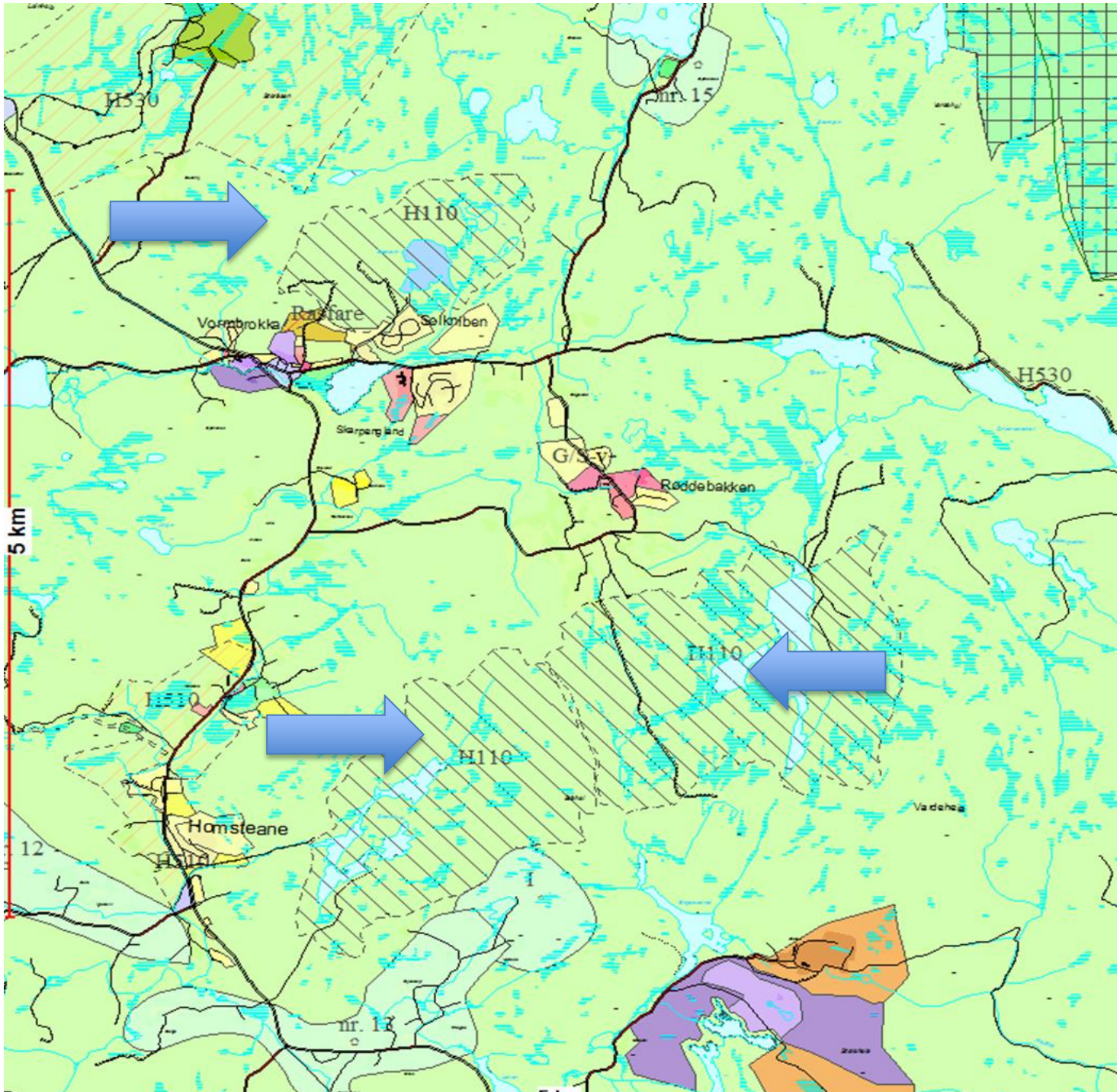

Vest-Agder fylkeskommune

Reguleringsplaner

- Utarbeides der det er bestemt i kommuneplanen eller der tiltaket er så stort at det utløser et plankrav.
- Områdereguleringsplan
- Detaljreguleringsplan

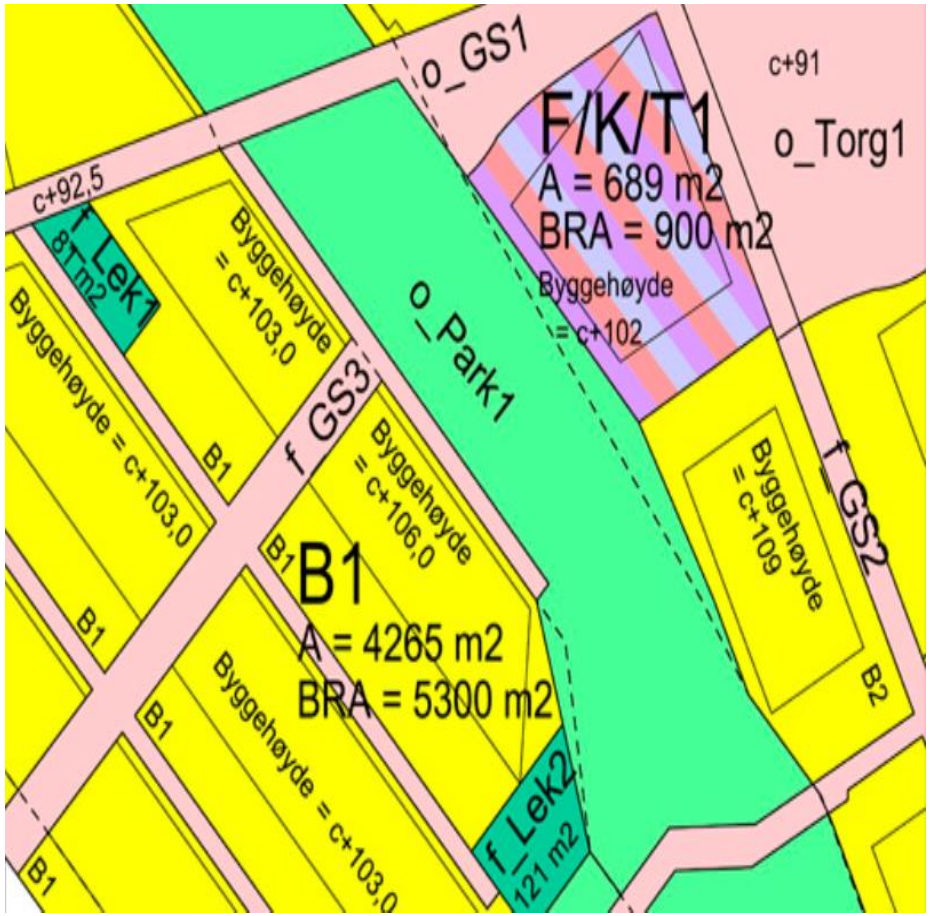

Detaljreguleringsplan

- Der det er bestemt i kommuneplanen eller områdereguleringsplan
- Ofte private
- Vedtas av kommunestyret
- Juridisk bindende

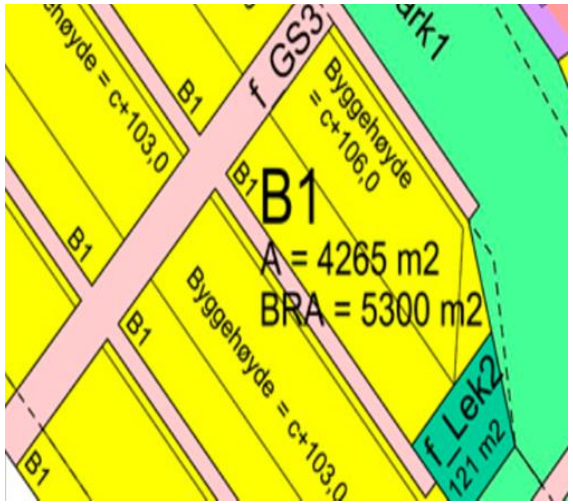

Prosesskrav til en reguleringsplan

- Oppstartsmøte med kommunen
- Varsel om oppstart
- Fastsette planprogram?
- Utarbeide planforslag
- Kommunens planforslag legges ut til offentlig ettersyn
- Innsigelse?
- Vedtak i kommunestyret
- Formidler vedtak

Enkelt saker

- Dispensasjon fra en plan
- Søker om endringer /økt utnyttelse/ mm
- Vil Villreinnemda ha merknader til det? Ja/nei
- Gi skriftlig tilbakemelding innen XX dager
- Få vedtaket tilsendt
- Klage? Hvis deres interesser ikke er ivaretatt

  Innen 3 uker –forvaltningsloven

Nasjonale villreinområder og forslag til europeiske villreinregioner

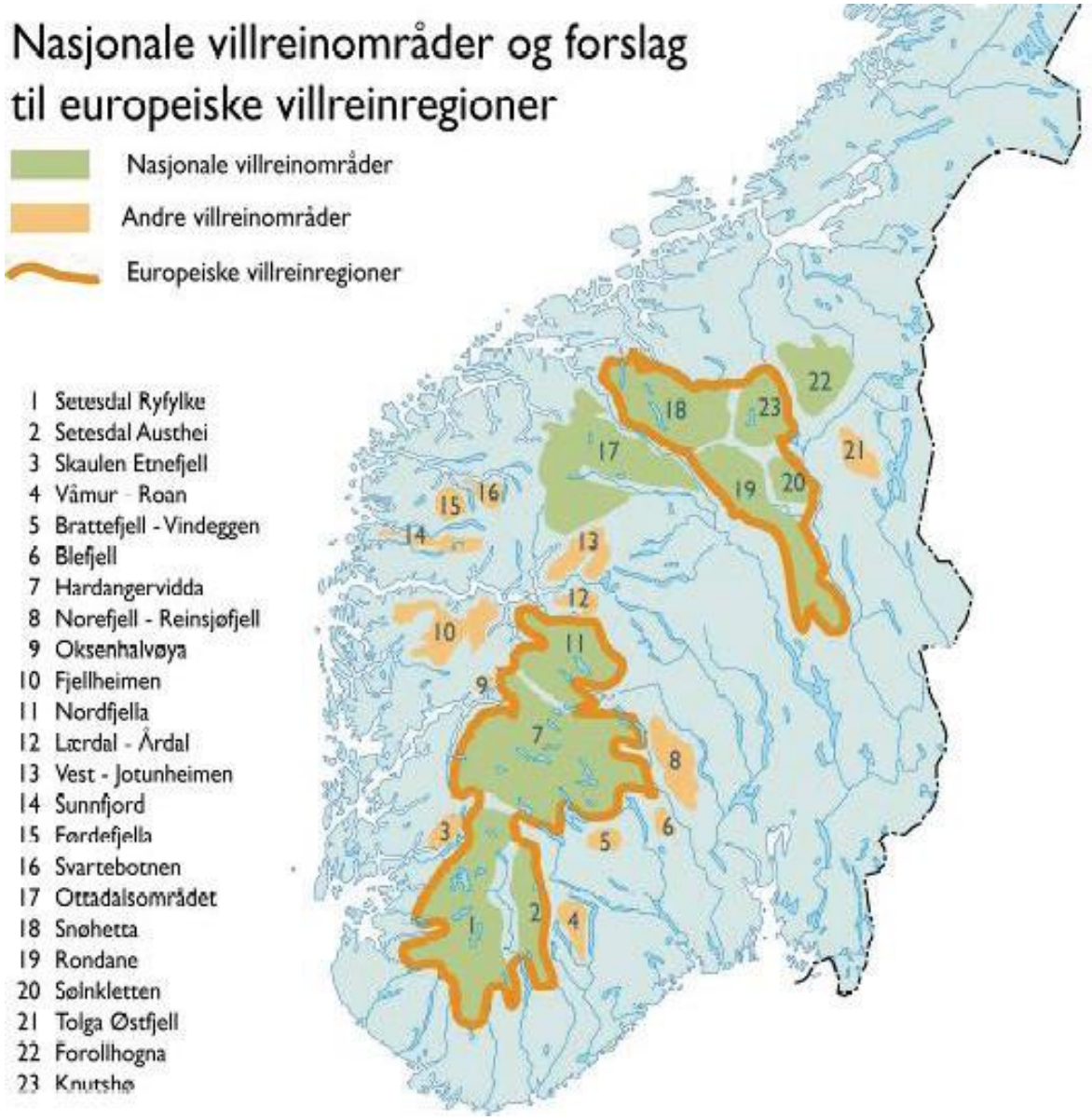

Heiplanen

1.4. Mål for Heiplanen

Hovedmål

Det skal fastsettes en klar grense for et Nasjonalt villreinområde (NVO) som ivaretar villreinens arealbruk til ulike årstider.

Det skal fastsettes retningslinjer og føringer for en helhetlig arealforvaltning i området som også ivaretar lokalsamfunnenes behov for en langsiktig positiv utvikling.

Delmål.

Sikre leveområdene for Eurpoas sørligste villreinstamme ved….

Legge til rette for bærekraftig bruk av området ved å bidra til…

Øke kunnskapstilfanget og –nivå ved…

Bidra til økt samarbeid og en helhetlig forvaltning ved…

www.heiplanen.no

Bookmarks | Importert fra In... | Login | ISU RESULTS | Værvarsel time ... | aust-agder bed... | Telenor E-post :...

Heiplanen

Forsiden | Prosessen | Ta kontakt | Dokumenter | Kart | Høring | Bilder | Linker

Regionalplan for Setesdal Vesthei Ryfylkeheiene og Setesdal Austhei

– Bruk, vern og verdiskaping

Det er vedtatt å starte en regional planprosess for heiområdene. Den skal føre til utarbeiding av en plan med retningslinjer for arealbruk, rammer for verdiskaping, og et nasjonalt villreinområde som sikrer en livskraftig villreinbestand i heiene over lang tid. Dette skal skje ved å forene mål om lokal omstilling og utvikling med nasjonale mål om en helhetlig forvaltning av fjellområdene, og sikring av villreinens leveområder. Det skal fokuseres på bruk, vern og verdiskaping.

SIDENE OPPDATERES IKKE ETTER 01.01.2014

Nyere informasjon kan finnes på austagderfk.no,vaf.no, rogfk.no, telemark.no eller villrein.no

All informasjon på denne siden vil være utdatert fra og med 01.01.2014 – vennligst besøk de andre sidene for ny informasjon.

Oppdatert August, 2014

MD – Sluttbehandling

Plandokument

Plankart

Se HER for linker til vedtak, kart og plandokument

Oppdatering:sist oppdatert 20.08.2014.

Hva?

Miljøverndepartementet har i sitt bestillingsbrev 12. april 2007, vist til det nasjonale målet om at det skal opprettes ni nasjonale villreinområder (fra Stortingsmelding nr. 26 (2006–2007) "*Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand*")

Hvordan?

Arbeidet organiseres gjennom en regional planprosess etter plan- og bygningsloven. Dette innebærer politisk styring, nært samarbeid med kommuner og berørte parter, og at planen vedtas politisk av de berørte fylkestingene.
Som faglig grunnlag er det utarbeidet et kart over biologisk leveområde for villrein.

Hvorfor?

"Fra menighet til samfunn"
Bern konvensjonen forplikter. Vi skal redusere tapet av biologisk mangfold. Vi har eit internasjonalt ansvar i å ta vare på villreinen. Vi har erkjent at dersom vi skal ta vare på villreinen, må det fokuseres på arealforvaltning og ikke bare på hvor stor eller liten stammen er – fra stamme til areal. Skal

Rogaland:
Suldal
Hjelmeland
Strand
Forsand
Gjesdal
Bjerkreim

Aust– Agder:
Åmli
Bygland
Valle
Bykle

Vest–Agder:
Sirdal
Kvinesdal
Hægebostad
Åseral

Følgende kommuner er inkludert i planområdet:

Hordaland: Odda

Rogaland: Suldal, Hjelmeland, Strand, Forsand, Gjesdal.

Vest-Agder: Sirdal, Kvinesdal, Hægebostad, Åseral

Aust-Agder: Bykle, Valle, Bygland, Åmli

Telemark: Vinje, Tokke, Fyresdal

Planområdet omfattet ved vedtak av planprogrammet et totalt areal på ca. 12.780 km2 (svartstiplet linje). Etter justeringer i planarbeidet er planområdet ca 11.400 km2 (heltrukket rød linje).

Vest-Agder fylkeskommune

- EN DRIVKRAFT FOR UTVIKLING

Handlingsplan - Heiplanen

Foto: Odd Kvinen

Foto: Yngvar Stavset Svendsen

SATSINGSOMRÅDE: KOMMUNAL PLANOPPFØLGING

Mål:

- Alle kommunane i Heiplanen har innarbeida omsynsonene, nasjonalt villreinområde, villrein, trekkområde og

7. Det skal vurderes å lage kommunal plan for motorferdsel, gjerne i samarbeid med nabokommuner.

• Kommunene må i behandling av enkeltsaker etter lov om motorferdsel i utmark ta sikte på å styrke næringsgrunnlaget til lokale aktører gjennom å gi løyver til næringskjøring.

Aust-Agder

	Integrert i Kplan	Kommunedel-plan for turløyper	Integrert turløyper i Kplan	Utmark - satsing i Kplan	Kplan år
Bykle	nei	ja	nei	nei	2012
Valle	ja	nei	ja	Ja	2015
Bygland	nei	nei	nei	Ja	2011 (ny i 2017)
Åmli	Ja*	nei	nei	ja	2014

«Heiplanen» ligg i botnen ved utarbeiding av konsekvensutgreiingane, både det som gjeld innspel om nye utbyggingsområde og sti- og løypeplanen. Der utbyggingsønskje syner konflikt med «Heiplanen», vert slike utbyggingsområde ikkje tilrådd. Når det gjeld sti- og løypeplanen, er det sett inn i føresegnene krav om at nye skiløyper som går inn i omsynssona for villrein ikkje skal preparerast etter 15.april. I Bjørnevassområdet gjeld dei same restriksjonane for eksisterande skiløyper som også går i nasjonalt villreinområde og trekk-korridorar.
Ein syner til føresegner kap. 5.5.6.

Hordaland

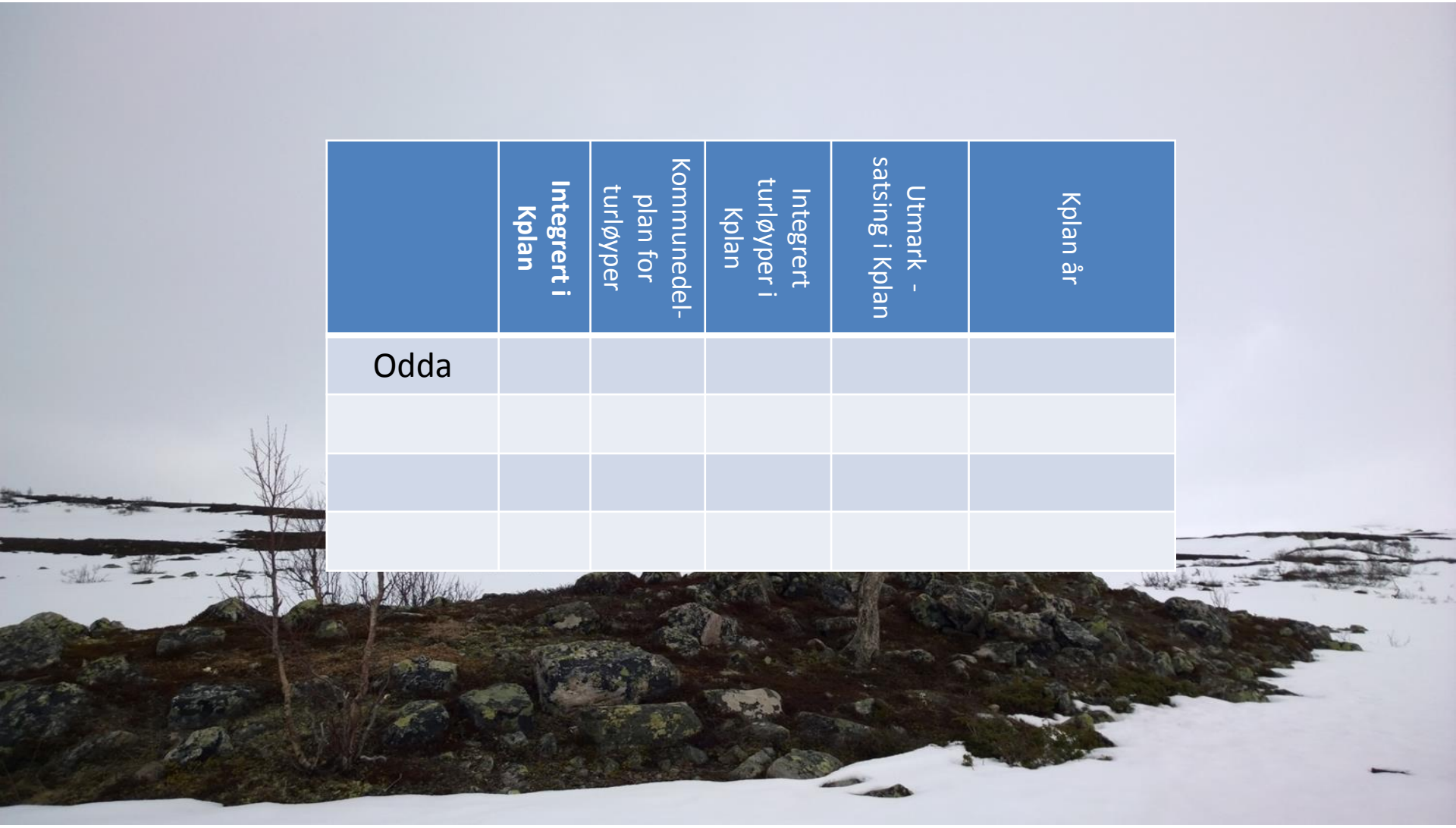

	Integrert i Kplan	Kommunedel-plan for turløyper	Integrert turløyper i Kplan	Utmark - satsing i Kplan	Kplan år
Odda					

Rogaland

	Integrert i Kplan	Kommunedelplan for turløyper	Integrert turløyper i Kplan	Utmark - satsing i Kplan	Kplan år
Suldal	ja	ja	nei	nei	2015
Hjelmeland	nei	nei	ja	Hytter reiseliv	>2012
Forsand					
Gjesdal					

Suldal kommune

KOMMUNEPLAN

2015 - 2024

2. Maskinelt oppkøyrde skiløyper.
Mosvatnområdet – Sandsa. Dette er kommunen sitt viktigaste skiutfartsområde. Oppkøyring skjer etter faste løypetrasear, m.a. lysløyper ved Gullinghuset og i Fjellbergskaret. Av omsyn til villreinen (jfr. Heiplanen 2013) må oppkøyring av løyper i området Reinsheia – Sandsa – Skipadalane berre skje dersom det ikkje er til sjenanse for denne. Vert det observert villrein i nærområdet til desse løypene, skal dette rapporterast til løypekøyrar/kommunen og løypekøyringa skal straks opphøyra. Statens Naturoppsyn (SNO) har ansvar for registrering av villrein i dette området og rapportering til løypekøyrar. Det skal uansett ikkje køyrast løyper lenger enn Skipadalane.

Vest-Agder

	Heiplanen integrert i Kplan?	Kommunedel-plan for turløyper	Integrert turløyper i Kplan	Utmark - satsing i Kplan	Kplan år
Åseral	nei	delvis	nei	?	2011 (sdel 2015)
Sirdal	ja	Nei*	nei	?	2013
Hægebostad	nei	nei	nei	?	Før 2012 (sdel i 2013)
Kvinesdal	ja	Snart (2016-17)	nei	?	Arealdel 2015

Telemark

	Heiplanen integrert i Kplan?	Kommunedel-plan for turløyper	Integrert turløyper i Kplan	Utmark - satsing i Kplan	Kplan år
Tokke	nei	nei	nei	?	Før 2012
Vinje	nei	nei	?	?	2007
Fyresdal					

Konfliktsaker: Villreinhensyn vs. andre interesser

Bykle:
Preparert skiløype til Sloaros. Nei fra MD til disp. fra verneforskrift. Ny, ja verneforskrift som åpner for løypekjøring til behandling i Miljødirektoratet.

Valle:
Bjørnevatn småkraftverk, ja i kommune og fylkeskommune, nei fra Fylkesmann og NVE.

Bygland:
Hovatn vindkraft, ja i kommune og fylkeskommune, nei fra Fylkesmann og ja fra NVE. Klagebehandling i Olje- og energidepartementet.

Åseral:
Konsesjon gitt til Skveneheii vindpark. Delvis i nasjonalt villreinområde. Liggere til klagebehandling i OED

Sirdal:
Statnett-ny 420 kV Tjørhom-Lyse (etter eksisterende trase)
Storå kraftverk, Ja i SVR-styret, klagebehandling i Miljødirektoratet

Spesielle utfordringer knyttet til Heiplanen?

«Vil ikke si det er så mange. Mange ulike planverk, lovverk og grenser kan være krevende for politikere og innbyggere å forholde seg til (verneområde SVR, forvaltningsplan SVR, forskrift SVR, heiplanen og retningslinjer til denne, kommuneplanen med LNF osv.»

«Blir mange planar å ha oversikt over, men vil ikkje sei at det i det daglige gir spesielle utfordingar».

«Lokalt blir umulig å få forståelse for nødvendigheten av restriksjoner på «små tiltak» når store inngrep (eks. vindkraft) sklir greit igjennom».

«Ulik praktisering av Heiplanens LNF-retningslinjer».

Veien videre

Fylkeskommunene disponerer pt. 925 000 kr til gjennomføring av handlingsprogram. Skal rekke flere år..

KU –samling for kommunene med planfaglige tema

GPS-prosjektet ruller videre

Videreføre tilbud om støtte til sti- og løypeplaner???

Eventuelle næringsinitiativ?

Tid, sted og tema for neste Heiplansamling

Noen utfordringer:

- Forståelse for restriksjoner må små tiltak når store tiltak tillates
- Eierskap til Heiplanen
- Ulik praktisering av Heiplanen
- Tolking av Heiplanens LNF-retningslinjer

Takk for meg!

Villrein og Valle kommune

Knut Erik Paulsen
Valle kommune

Valle
I SETESDAL

Setesdal – Noreg tett på!
Foto: Anders Martinsen fotografer

Valle
I SETESDAL

Historie

- Valle kommune hadde kommuneplan frå 2006
- Bjørnevatn var ikkje med i komplan
- Egen kommunedelplan for Bjørnevatn 2008
- Starta ny komplanprosess i februar 2013
- Heieplanen juni 2013

Valle
I SETESDAL

Ny kommuneplan 2016

- Heieplanen er integrert
  - juridisk verknad for Valle
- Kommunedelplan Bjørnevatn erstattast av komplan

Valle
I SETESDAL

Kommuneplan

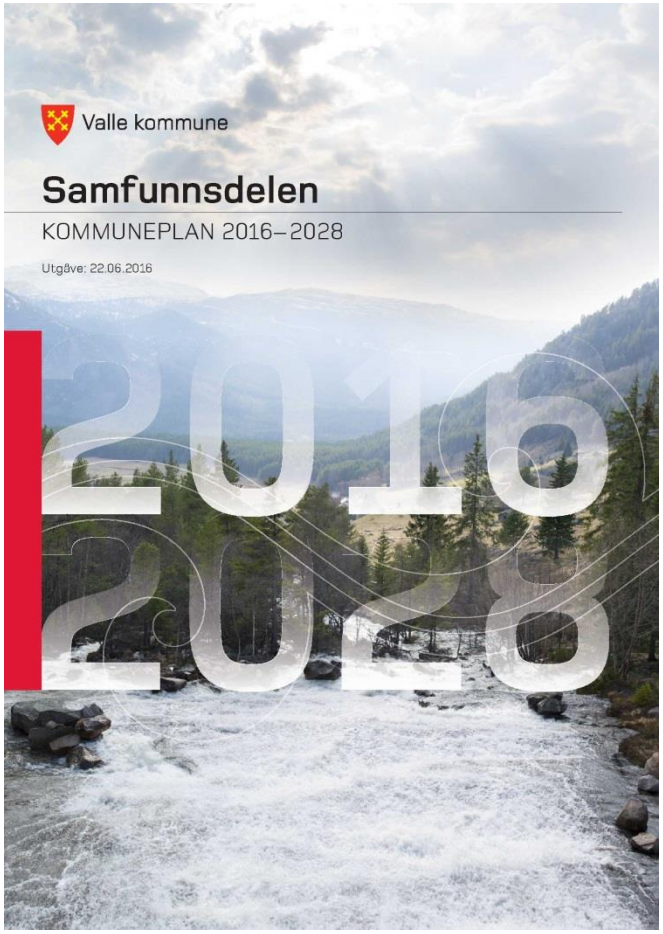

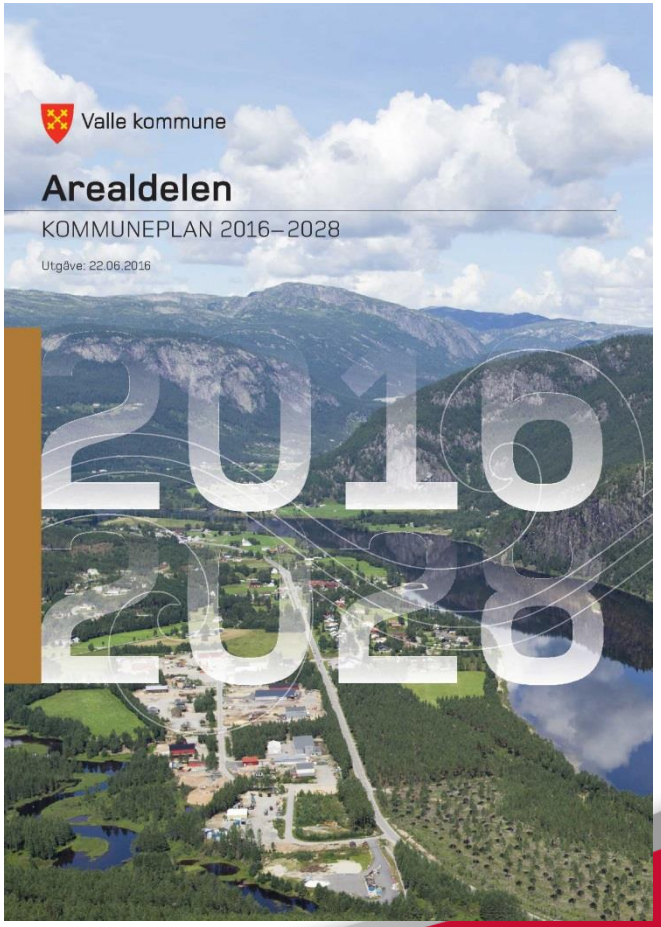

Valle
I SETESDAL

Kommuneplan

- Vedteken i kommunestyret juni 2016
- Samfunnsdel og arealdel
- Mye medverknad
  - Folkemøter
  - Skoleungdom
  - Imternett
- Innspel til arealdel skriftleg
  - Eigne skjema og kartløysning

Valle
I SETESDAL

Kommuneplan

SKJEMA FOR INNSPEL TIL NYE UTBYGGINGSOMRÅDE.	
Forslagsstillar: Grunneigar (dersom dette er andre enn forslagsstillar)	
Områdenamn + gnr./bnr.:	
Gjeldande arealbruk Kommuneplan (sjå kartløysing): Heieplanen (sjå kartløysing):	
Forslag til ny arealbruk:	
Areal (daa), (sjå kartløysing):	
Omfang (tal einingar):	
Tilkomst: Parkering (sommar/vinter):	
Grunngjeving for tiltaket:	
Skildring av forslaget: For hytteområde: skal hyttene ha låg standard eller høg standard (veg/vatn/ avlaup/elektrisitet)?	
Kva for tema kom fram innanfor det aktuelle planområdet? På grunnlag av utgreiingstema som kom fram i kartløysinga (flom, snøskred, steinskred, kulturminne (SEFRAK + freda bygg + kulturminne i Askeladden), kva er forslagsstillar sin vurdering av verknader tiltaket vil ha for samfunn og miljø:	

Konsekvensutgreiing innspel IH 14.01.15

Nr	Tiltakshavar: Olav Berg Thomassen og Dag Thomassen	Gnr/bnr	Gjeld:	Areal:
(2)	Vestre Tvillingstjørn, Evardalen	63/85	Fritidsbustader	60 daa
Gjeldande kom.plan: LNF			Ønske om endring til i ny kom.plan: Byggeformål, fritidsbustader	

Forslagsstillars skildring av tiltaket: Ønskjer 5 – 10 nye fritidsbustader (ikkje opplyst kva standard). Meiner området er veleigna til bygging, og peiker på at områda rundt er utbygde med mange fritidsbustader.

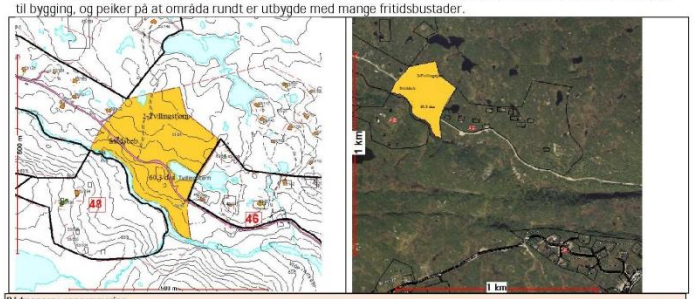

Rådmannens oppsummering:
Auka tal fritidsbustader i omsynssone for villreinen er i strid med Heiplanen, og er utslagsgivande for dette innspelet.

Rådmannens forslag til høyring:
Takast ikkje inn i kommuneplanen.

Tema	Rådmannens kommentar/vurdering	Konfliktgrad
1. Fysiske tilhøve	Terrenget ligg på kote 820 – 845 – høgfjellslandskap. Ope, utan større vegetasjon.	
2. Vatn/vassdrag	Grensar til Videvassåne og den mindre Tvillingtjønna.	
3. Landskap og estetikk	Evt. nye fritidsbustader vil verte eksponert i landskapet pga relativt flatt området med lite vegetasjon. Det ligg mange fritidsbustader i tilgrensande område, og visuelt vil ein ant. oppfatte nye fritidsbustader som ei fortetting.	
4. Kulturminner og kulturmiljø	Ingen registrerte SEFRAK-bygningar eller automatisk freda kulturminne.	
5. Jordvern og kulturlandskap. Jakt.	Ikkje relevant tema.	
6. Friluftsliv og folkehelse	Ein legg til grunn at mykje av attraksjonsverdien for fritidsbustader i hei-områda er god tilgang på flotte turområde. Ein vurderer dette som positivt for folkehelsa. Hytter må leggast slik at dei ikkje stenger for leypenettet.	
7. Villrein	Ligg i omsynssone villrein. I føresegnene til Heiplanen skal det i denne sona ikkje tillatast nye fritidsbustader.	
8. Naturmangfald og naturmiljø	Ingen funn av raudlista artar i artsdatabanken. Ikkje i INON-område. Men det er eit naturområde utan eller med lite terrenginngrep i dag.	
9. Skred og flaum	Ikkje skredutsett. Ant. Noko flaumutsett langs Videvassåne. Ein buffer langs vassdraget skal uansett ligge som naturområde.	
10. Teknisk infrast, tilkomst, sikkerhet og beredskap	Ikkje kommunalt infrastruktur. Ikkje heilårsveg. Evt. tilkomst frå vegen til Evardalen (sommarveg). Ikkje slokkevatn. Lang utrykkingstid.	
11. Tilgjenge sosial infrastr.	Utan bebyggelse innanfor planområdet i dag, men naboskap til fritidsbustader i aust og vest. Samla sett er det mange fritidsbustader i området.	
12. Klima, transport	Hytteområde som ligg langt inne på heia vil alltid vere avhengig av privatbil. Det leggast likevel mindre vekt på negative transportverknader for fritidsbustader.	
13. Arealstrat./ måloppnåing	Ikkje i samsvar med overordna arealstrategi – utvikling av hytteområda i Evardalen skal ikkje skje, då dette strir mot Heieplanen.	
14. Andre tema		

Valle
I SETESDAL

Heieplanen i kommuneplanen

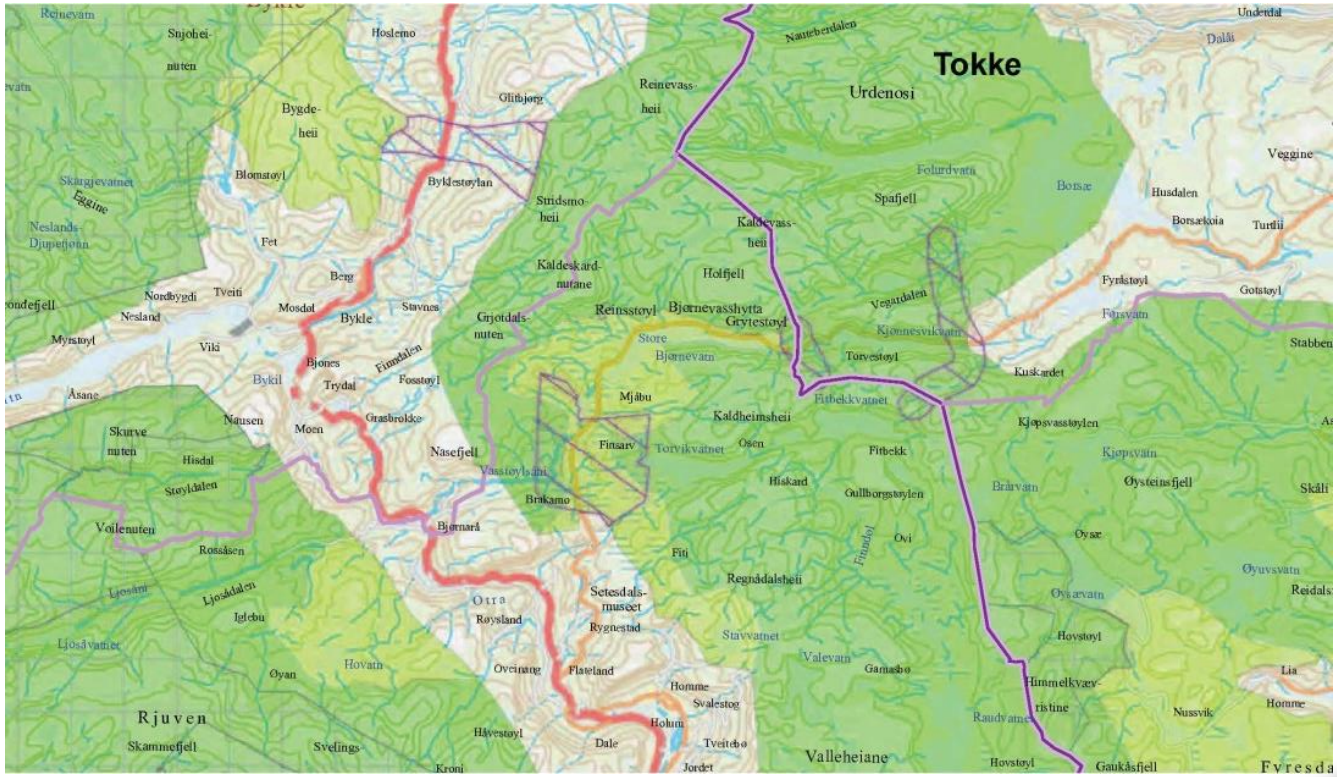

Valle
I SETESDAL

Heieplanen i kommuneplanen

- Retningslinene i heieplanen er teke inn som føresegner i kommuneplanen sin arealdel
- Omsynssone Naturmiljø etter §11-8 i Pbl
  - Nasjonalt villreinområde
  - Villreinområde
  - Trekkområde
- Sti- og løypeplan

Valle
I SETESDAL

Heieplanen i kommuneplanen

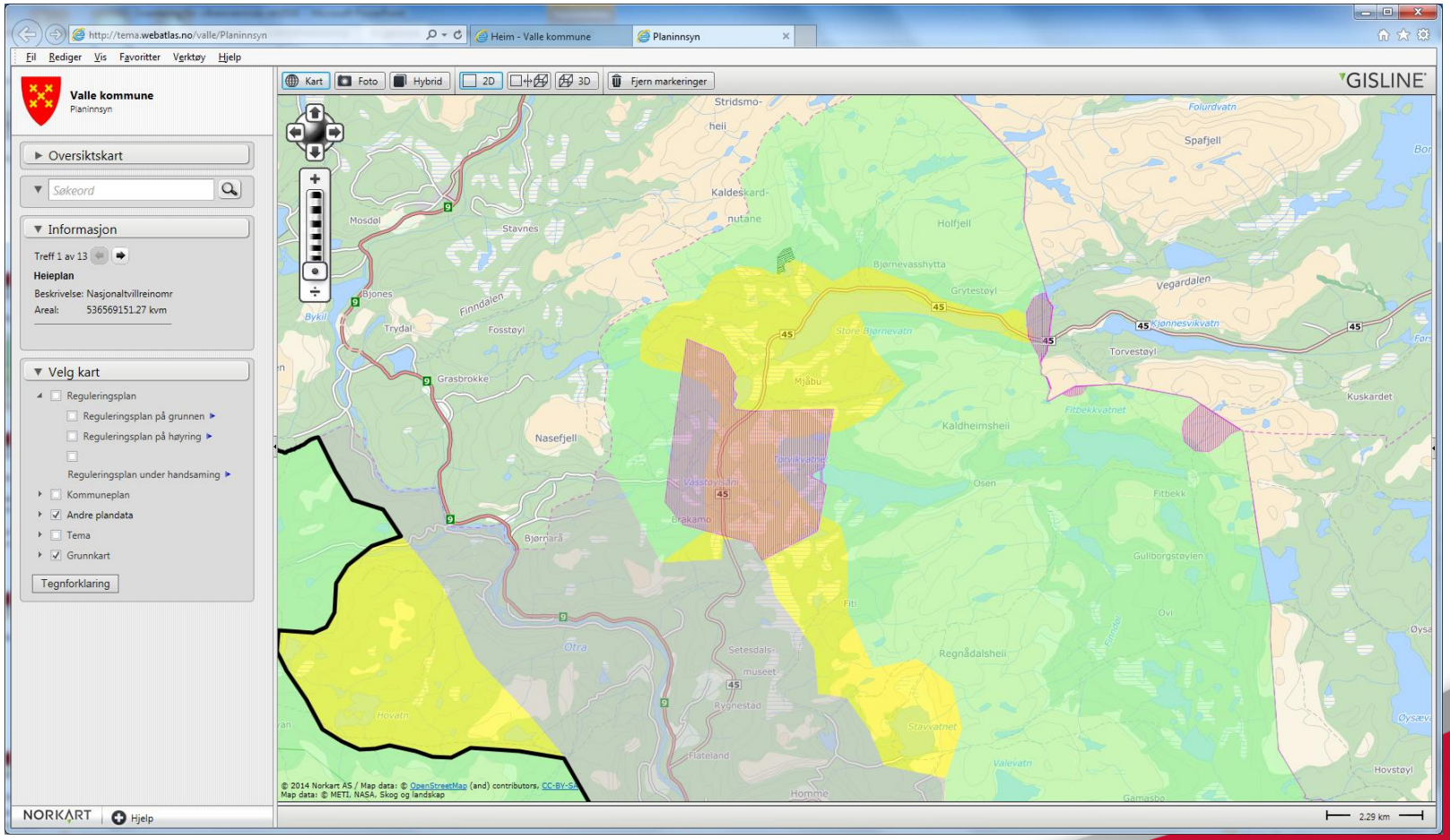

Valle
I SETESDAL

Heieplanen i kommuneplanen

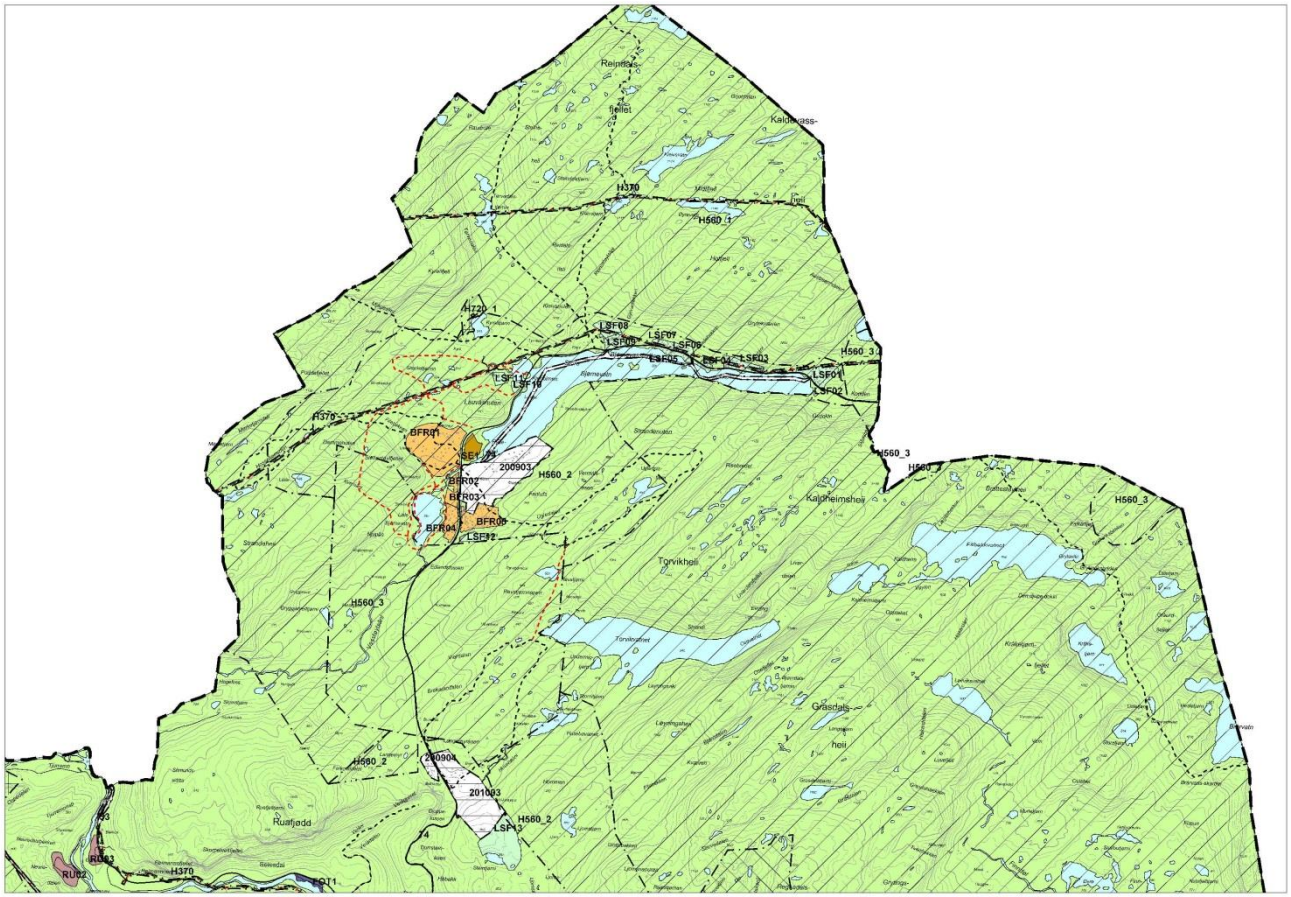

Valle
I SETESDAL

Sti- og løypeplan

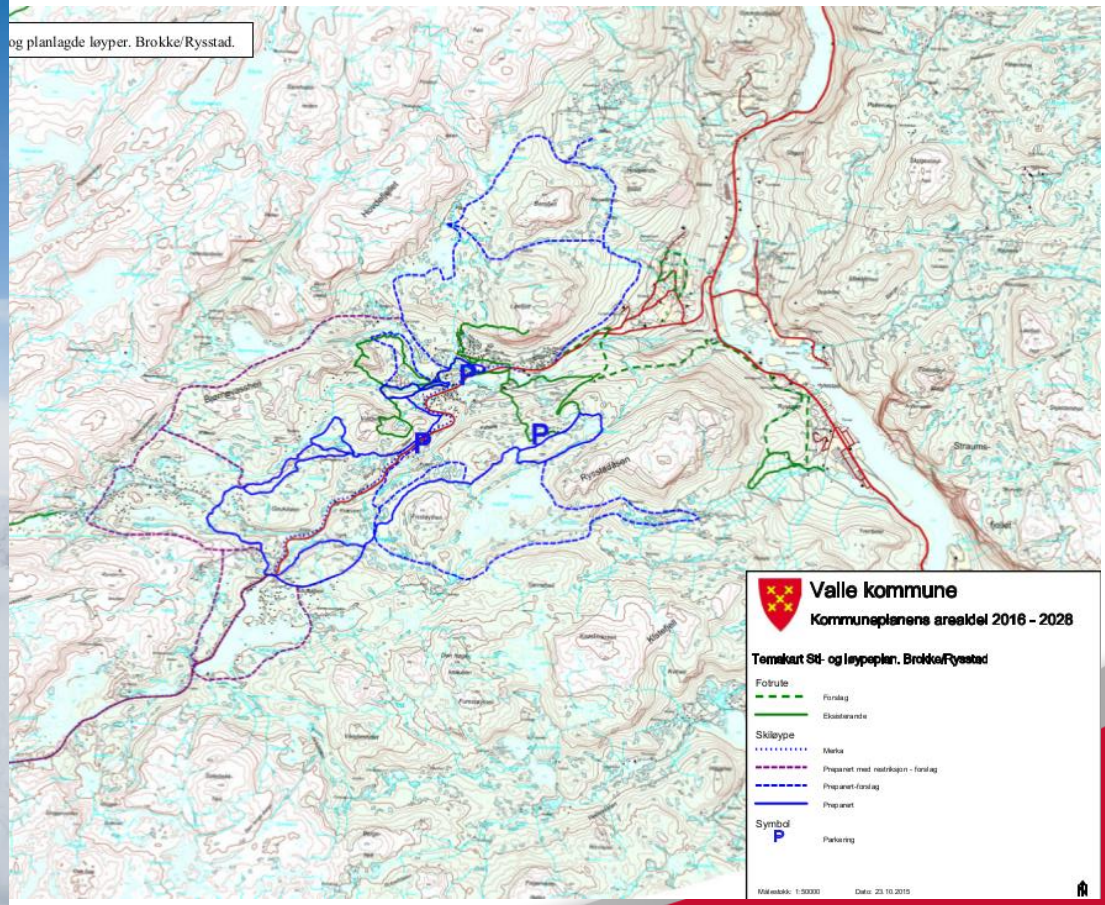

Valle
I SETESDAL

Bjørnevatn i kommuneplan

- Vidareført komdelplan frå 2008
- 350 hytter i området før 2008
- 150 nye hytter ved Bjørnevatn
- 30 nye hytter ved Bakkebu
- 130 i felt og 4 pr grunneier som ikkje har høve til felt
- Regplan for 115 er godkjent, område F1 og F2
- F1 og F2 godkjent i april 2011

Valle
I SETESDAL

Bjørnevatn i kommuneplan

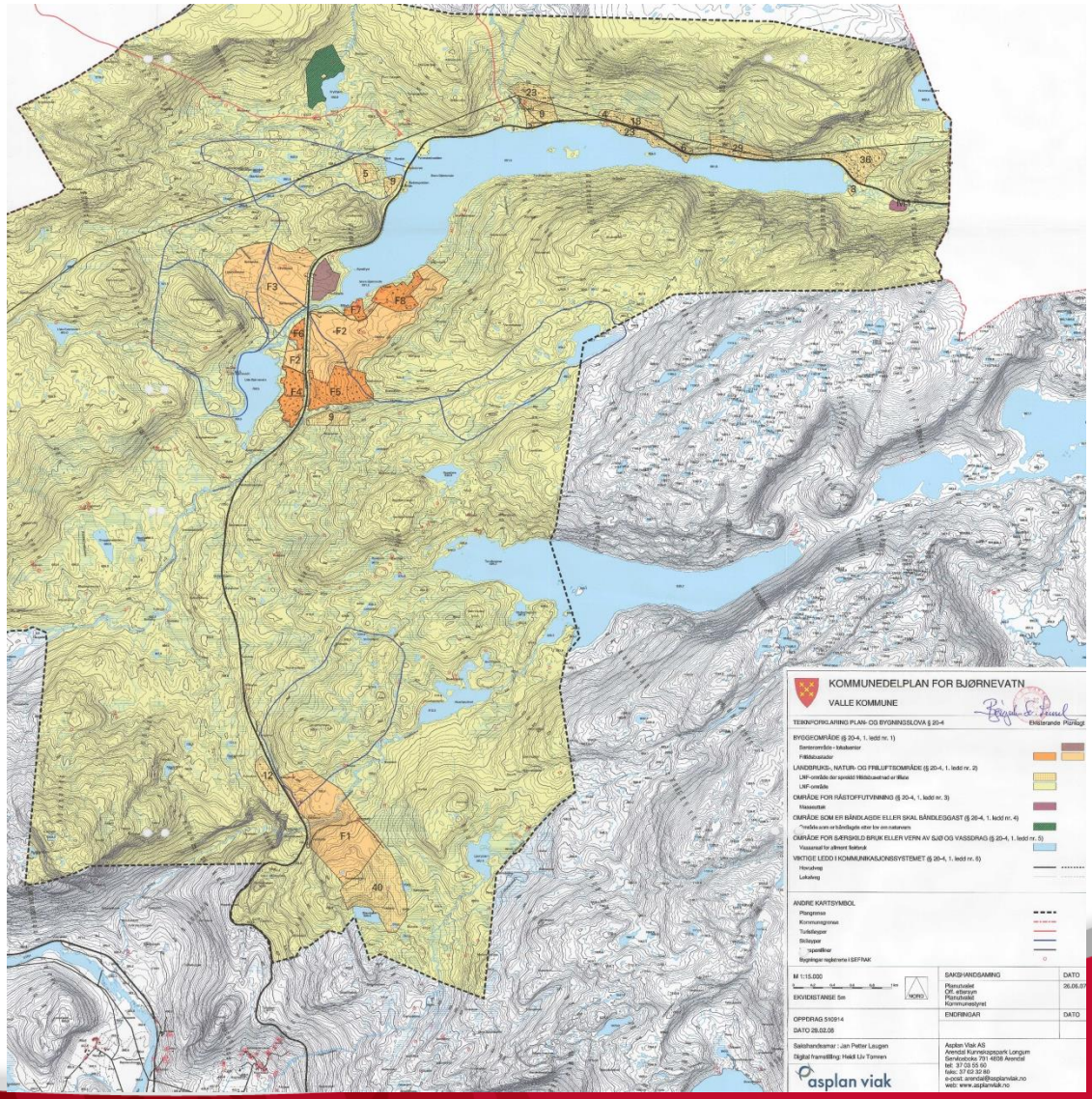

Valle
I SETESDAL

Bjørnevatn i kommuneplan

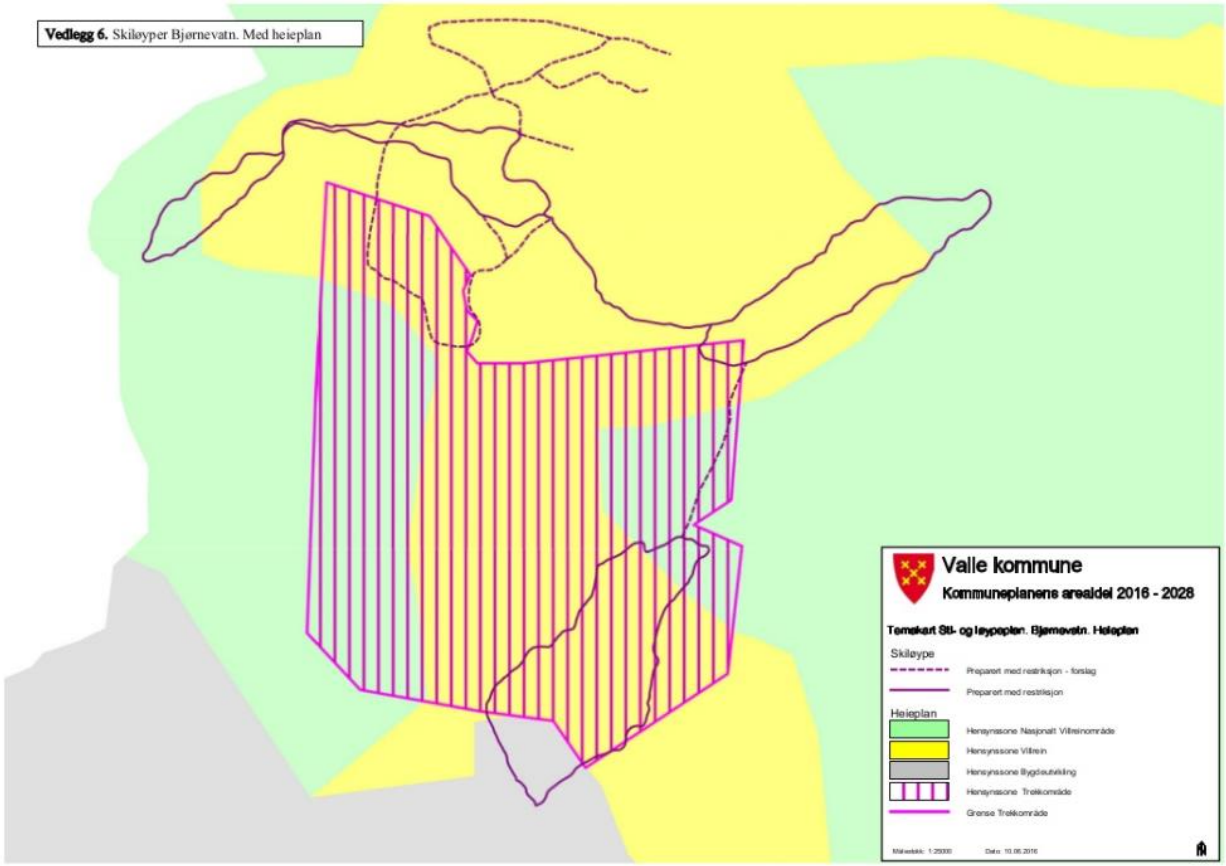

Valle
I SETESDAL

Bjørnevatn i kommuneplan

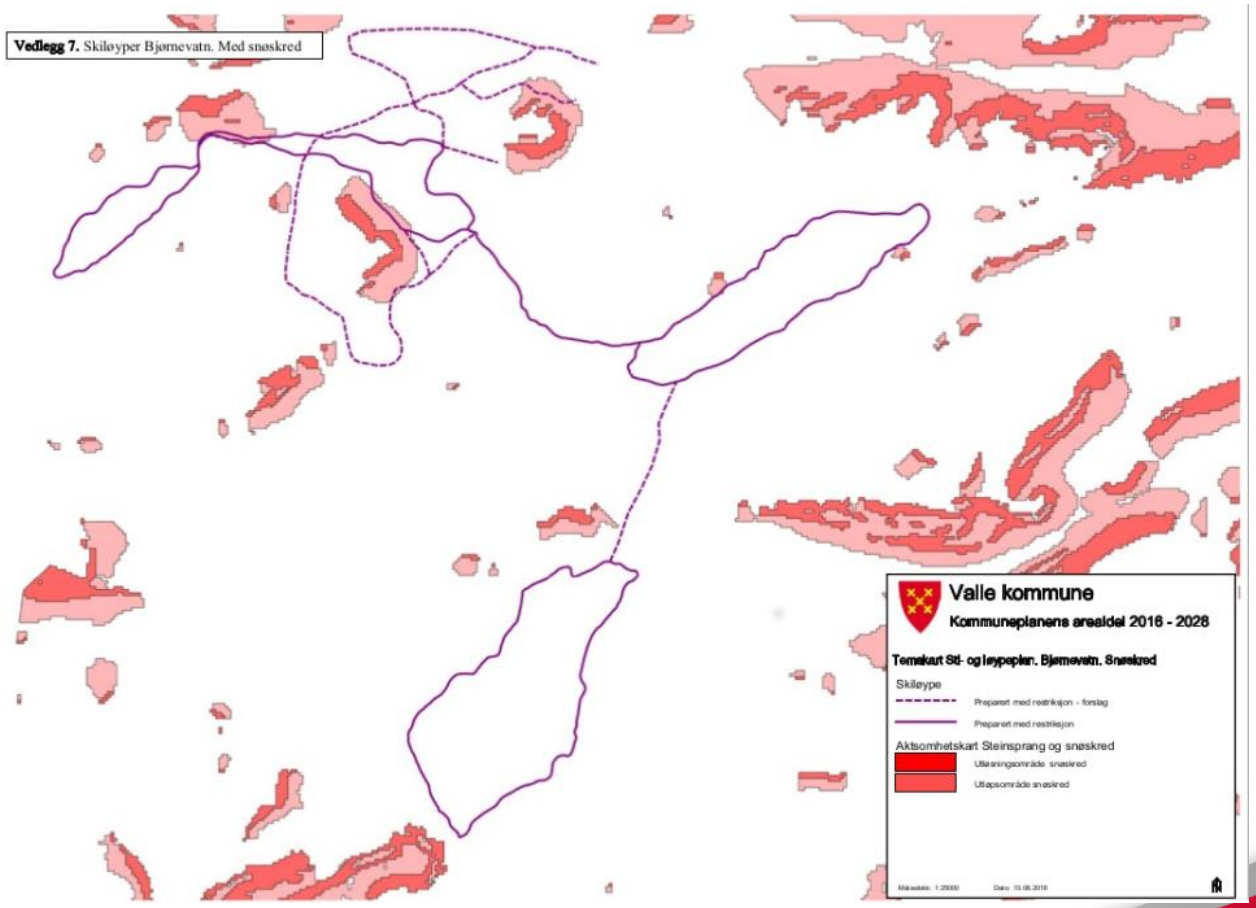

Valle
I SETESDAL

Bjørnevatn i kommuneplan

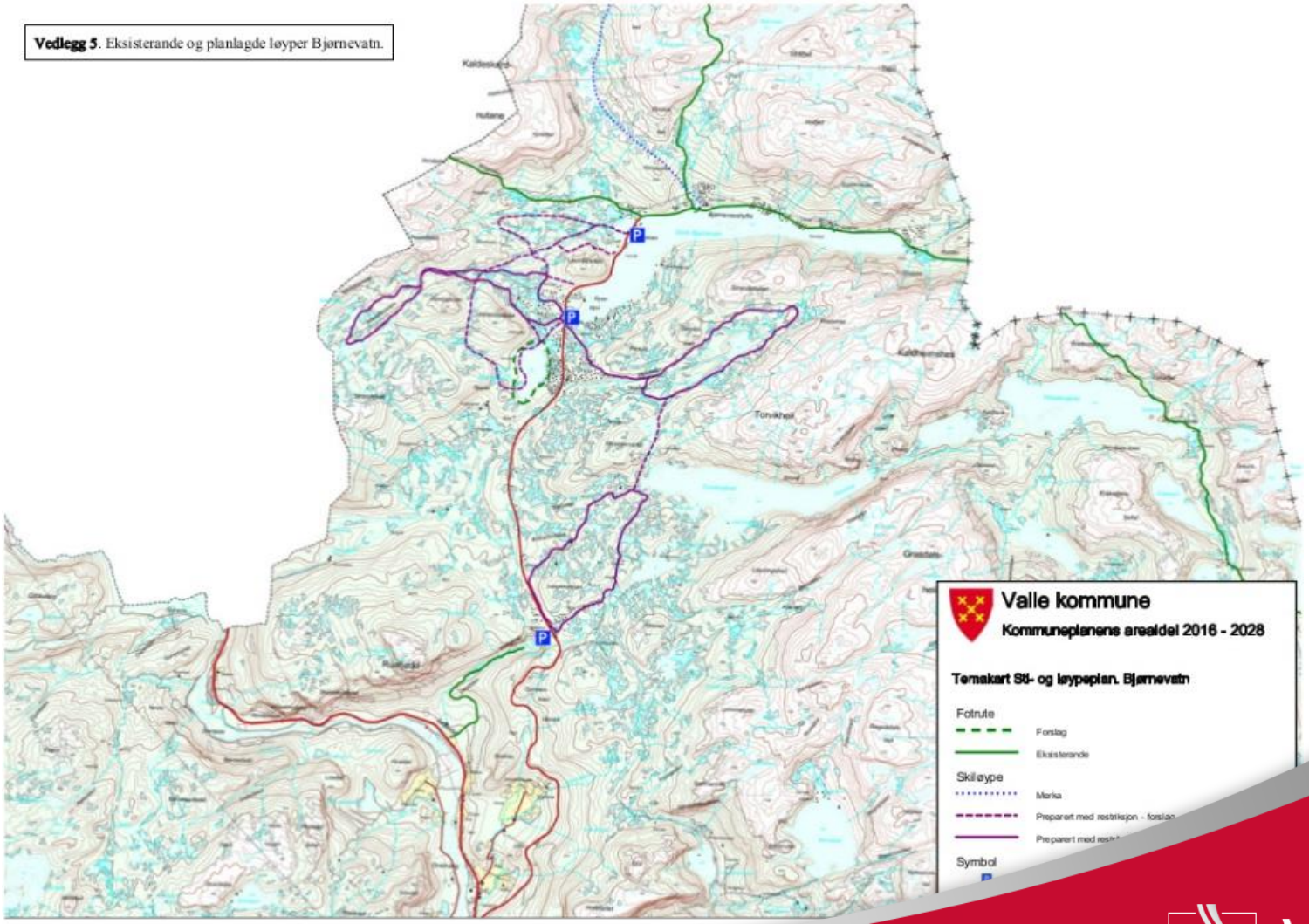

Valle
I SETESDAL

Bjørnevatn i dag

- Tilbygg til hytter
- Noen få nye hytter pr år
- Straumprosjekt
- Minikraftverk -Edansfossen
- Ugledalen
  - Biologisk mangfald

Valle
I SETESDAL

Kartverktøy

- Valle.kommune.no
  - Planinnsyn
  - Kartklient for kommuneplan
- Kommunekart.com
  - Heieplan
  - Villreinvald
  - Planer
  - Snøskuter

Valle
I SETESDAL

Kartverktøy

- Valle.kommune.no
  - Planinnsyn
  - Kartklient for kommuneplan

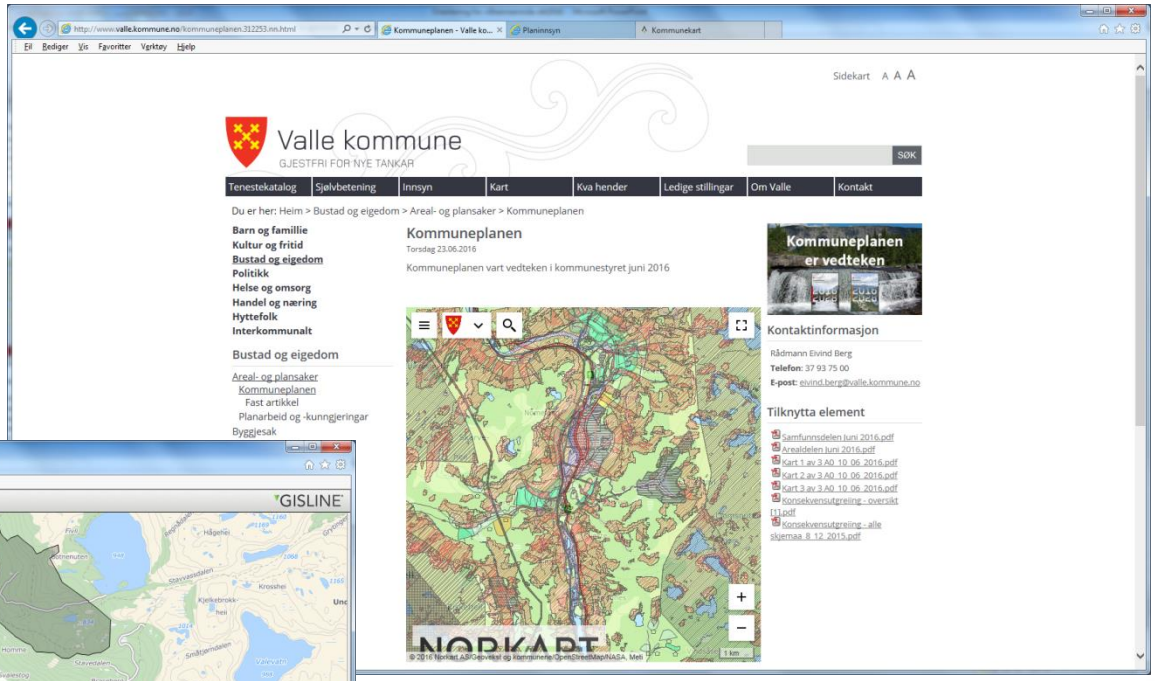

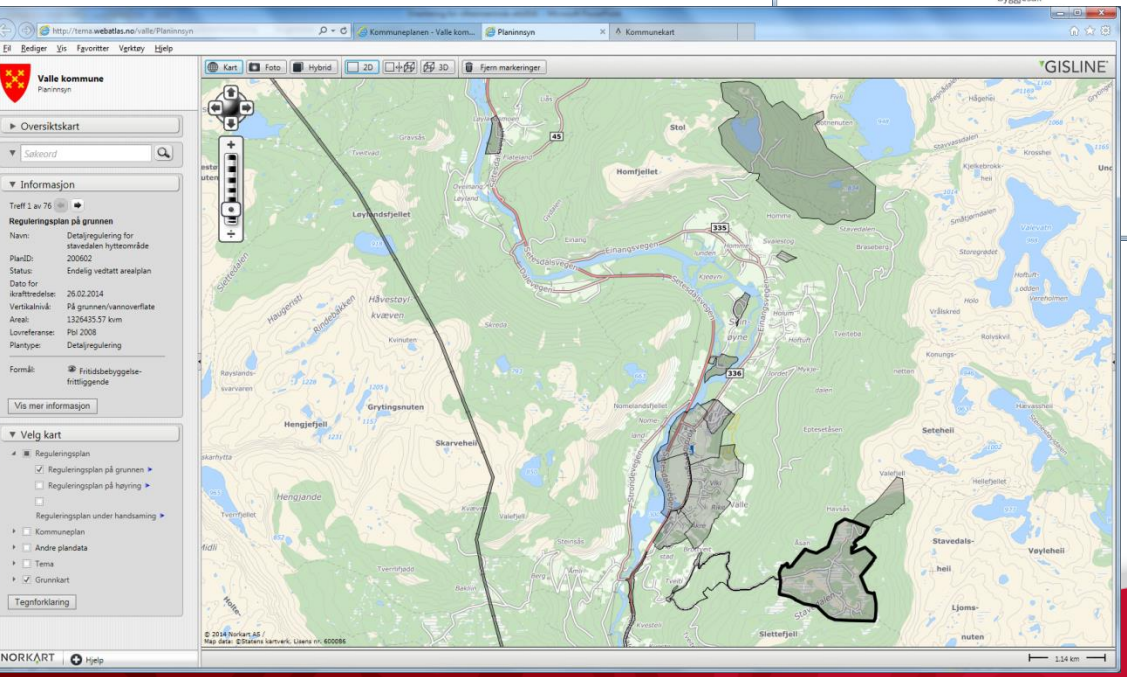

Valle
I SETESDAL

Kartverktøy

- Kommunekart.com
  - Heieplan
  - Villreinvald
  - Planer
  - Snøskuter

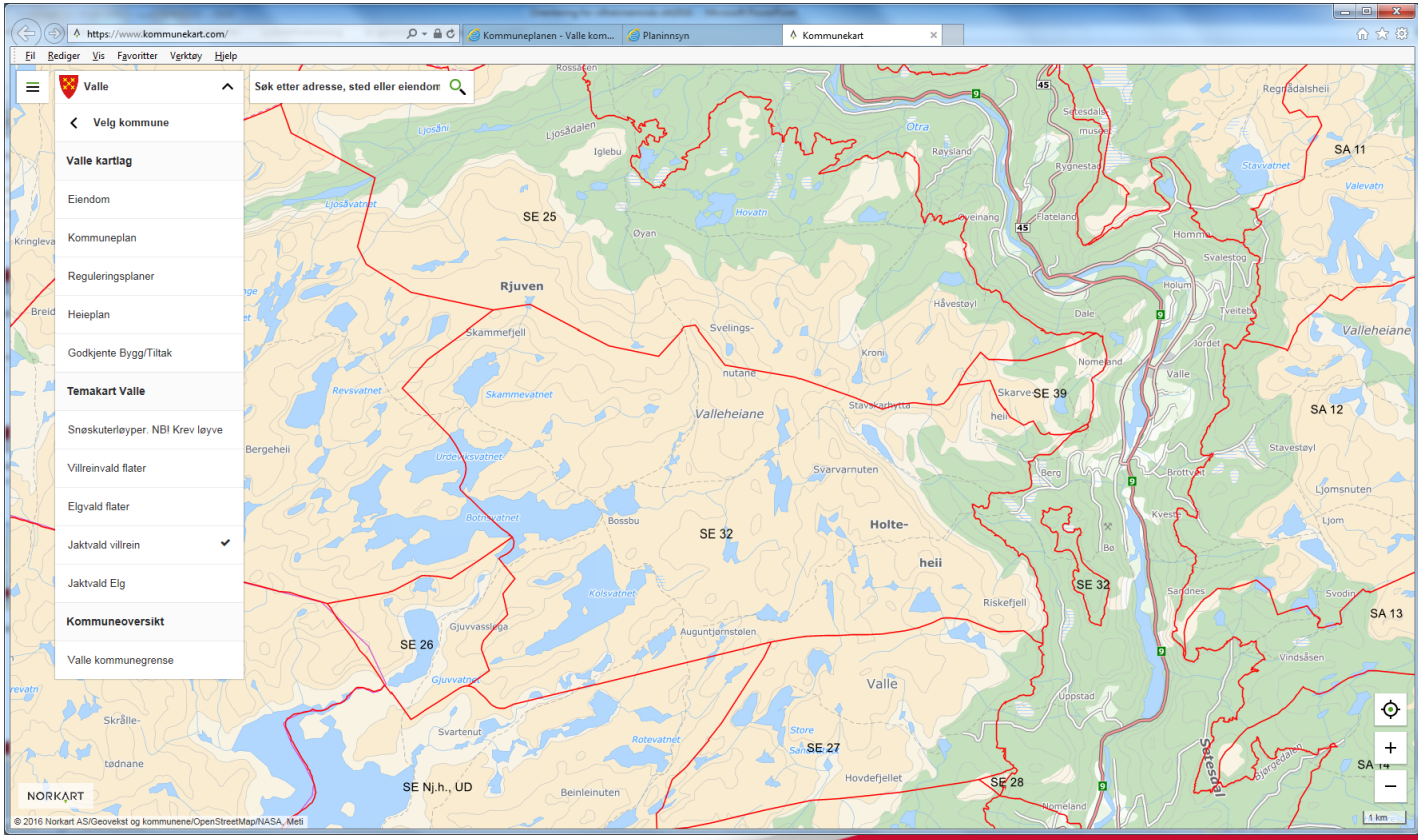

Valle
I SETESDAL